

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SəS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SəS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 214 (5934) 20 noyabr 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

İlham Əliyev: "Azərbaycan bir çox ölkələr fürün önəmli dəmir yolu məntəqəsinə çevrilir"

Prezident İlham Əliyev Bakı dairəvi dəmir yolunun Sabunçu-Pirşağı xəttinin yenidənqurmadan sonra açılışında iştirak edib

UNESCO-nun Baş
Konfransı çərçivəsində
Mədəniyyət nazirlərinin
forumu keçirilib

Bax → 7

Parisdə UNESCO-nun Baş Konfransının 40-ci sessiyası çərçivəsində mədəniyyət nazirlərinin forumu keçirilib. AZƏRTAC xəber verir ki, forumda 130-a qədər ölkənin Mədəniyyət nazirləri iştirak edir. Forum çərçivəsində "Mədəniyyət və irs - dialoq və sülh üçün bərpə olunan enerji", "Təhsildə mədəniyyət - insan inkişafı və innovasiya üçün fundamental ölçüt", "Dayanıqlı inkişaf və məşgulluq üçün mədəniyyət və yaradıcılığa investisiya qoyuluşu" və "İctimai məkanda..."

Mixail Saakaşvili:
Qarabağ Azərbaycana
qaytarılmalıdır

Qarabağ Azərbaycana qaytarmaq lazımdır. SİA Ermənistana məxsus rusarminfo.ru saytında yayılmış məlumatla istinadən xəber verir ki, Gürcüstanın keçmiş prezidenti Mixail Saakaşvilinin dediyi bu sözler Ermənistana məxsus mətbuat səhifələrində də yayımlanıb. Məlumatda o da qeyd olunur ki, Gürcüstanın keçmiş prezidenti Mixail Saakaşvili Naxçıvan və Kür-Araz keşidi barədə onun adından mediada yayılan sözlərin yanlış, dezinformasiya olduğunu bəyan edib. Onun sözlərinə görə...

Haaqada "İstanbul prosesi"nin 7-ci iclasında Azərbaycandakı dini tolerantlıqdan və multikulturalizm siyasetindən danışılıb

Noyabrın 18-19-da Niderland Krallığının Haaqa şəhərində bu ölkənin Xərici İşlər Nazirliyi və "Universal Hüquqlar Qrupu" qeyri-hökumət təşkilatının birgə təşəbbüsü ilə "İstanbul prosesi"nin "Dini dözümsüzlük" mübarizə: İnküsiv və dözümlü cəmiyyətlər qurmaq, nifrət və zorakılığı geridə qaymaq" mövzusunda növbəti...

"Türkkiye" qəzeti: Mehriban Əliyeva Avropa və dünyada genişməqyashi mədəni və sosial layihələrə verdiyi dəstəklə böyük nüfuz qazanıb

4

Azərbaycanın və Kazaxıstanın Baş nazirləri Aktauda iki ölkə arasında fiber-optik rabitə xəttinin təməlqoyma mərasimində iştirak ediblər

4

Siyavuş Novruzov:
"YAP-in yaradılması tarixi hadisədir"

6

Yeni Azərbaycan Partiyasının icra Katibliyində partiyamın yaradılmasının 27-ci ildönümüne həsr olunmuş şahmat yarışı keçirilib

6

Dünya Dini Liderlərinin 2-ci Bakı Sammiti bir daha birləşməyin və multikultural modelin parlaq nümayishi üçün növbəti imkan oldu

5

Bəhruz Quliyev: "Naxçıvanın inkişafı pragmatik və düzgün iqtisadi siyasetin məntəqi nəticəsidir"

5

10

Qarakənd faciəsindən
28 il ötür

7

"Müsavat və AXCP rəhbərliyi məsuliyyətə cəlb edilməlidir"

8

Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirilib

20 noyabr 2019-cu il

İlham Əliyev: "Azərbaycan bir çox ölkələr üçün önəmli dəmir yolu məntəqəsinə çevrilir"

Prezident İlham Əliyev Bakı dairəvi dəmir yolunun Sabunçu-Pirşağı xəttinin yenidənqurmadan sonra açılışında iştirak edib

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev noyabrın 19-da "Ağsu-Kürdəmir-Bəhrəmtəpə (53 km)-Zərdab avtomobil yolu yenidən qurulması ilə bağlı tedbirler haqqında" Sərəncam imzalayıb.

AZERTAC xəbər verir ki, Sərəncama əsasən otuz beş min nəfər əhalinin yaşadığı 24 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Ağsu-Kürdəmir-Bəhrəmtəpə (53 km)-Zərdab avtomobil yolu yenidən qurulması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ilkin olaraq 5 milyon manat ayrılib.

sir səviyyəye çatdırılıb. Sonra dövlətimizin başçısı Zabrat-2 stansiyasından Bakı Dəmir Yolu Vağzalına yola düşdü.

Prezident İlham Əliyevin rəh-

Noyabrın 19-da "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Bakı dairəvi dəmir yolu Sabunçu-Pirşağı xəttinin yenidənqurmadan sonra açılışı olub. AZERTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev açılışda iştirak edib. Dövlətimizin başçısı Pirşağı stansiyasında Sabunçu-Pirşağı xəttinin rəmzi açılışını bildirən lenti kəsdi və stansiya ilə tanış oldu.

"Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Cavid Qurbanov Prezident İlham Əliyevə Abşeron dairəvi dəmir yolu xəttində aparılan yenidənqurma işləri və perspektiv planları barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Abşeron dairəvi dəmir yolu xəttində ümumilikdə 17

stansiya və dayanacaq var. Bakı sənasi-Sabunçu-Pirşağı-Sumqayıt sənasi-Xirdalan-Biləcəri-Bakı sənasi dairəvi dəmir yolu xəttinin ümumi uzunluğu 191,6 kilometrdir.

Aparılan yenidənqurma işləri çərçivəsində Zabrat-1, Məmmədli dayanacaqları, Pirşağı və Zabrat-2 stansiyaları yenidən qurulub. Dövlətimizin başçısı Pirşağı

stansiyasından qatarla Zabrat-2 stansiyasına yola düşdü. Prezident İlham Əliyev Zabrat-2 stansiyasına gəldi. Yenidənqurma işləri çərçivəsində bu stansiya da müa-

bərliyi ilə həyata keçirilən dövlət siyasetinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı, onun sosial məsələlərinin həlli dayanır. Vətəndaşların sosial rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində icra olunan layihələr ardıcıl və davamlı xarakter daşıyır. Bu layihələr sırasında ölkəmizdə yol-nəqliyyat infrastrukturunun yenilənməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Görülən işlər neticəsində Azərbaycanda ən müasir yol-nəqliyyat infrastruktur yaradılıb. Bu da vətəndaşların rahatlığına hərəkəflə imkan yaradır. Bu baxımdan Abşeron dairəvi dəmir yolu xəttinin yenidən qurulması böyük rol oynayır. Paytaxt ətrafindəki qəsəbələrdə yaşayan sakinlər rahat və təhlükəsiz şəkildə şəhər istiqamətinə və mənzil başına çata biləcəklər.

Ardı Səh. 3

İlham Əliyev: "Azərbaycan bir çox ölkələr üçün önəmli dəmir yolu məntəqəsinə çevrilir"

Prezident İlham Əliyev Bakı dairəvi dəmir yolunun Sabunçu-Pirşağı xəttinin yenidənqurmadan sonra açılışında iştirak edib

Əvvəli Səh. 2

Layihənin icrası paytaxtda tıxacların qarşısının alınmasına, hərəkətin təhlükəsizliyinin və intensivliyinin temin olunmasına, həmçinin ekoloji vəziyyətin daha da yaxşılaşdırılmasına töhfə verir.

Bakı Dəmir Yolu Vağzalına gələn Prezident İlham Əliyevə burada "Defektoskop" infrastruktur-diagnostika kompleksi barede məlumat verildi. Dövlətimizin başçısı burada bir qrup dəmiryolcu ilə görüşüb.

Son illerdə Azərbaycan dəmir yollarının inkişafı istiqamətində görülən işlərdən danışan Prezident İlham Əliyev bildirib ki, dəmir yollarının yenidən qurulması istiqamətində çox böyük işlər görüllüb.

- Sağ olun, işlər yaxşı gedir. Bu gün yeni dəmir yolu xəttinin açılış-

ni qeyd etdi. Pirşağı stansiyası istifadəyə verildi. Şəhərə qədər yol boyu bütün stansiyalar ən yüksək standartlara cavab verir, bugünkü müasir Azərbaycanımızı-

güclü dövlət kimi bir daha göstərir. Dəmir yollarının yenidən qurulması istiqamətində çox böyük işlər görüllüb. Mən artıq bu rəqəmləri səsləndirmişəm. Dünya miqyasında ən mötəbər beynəlxalq təşkilat-

lardan biri olan Davos Dünya İqtisadi Forumu Azərbaycanda dəmir yollarının keyfiyyəti ilə bağlı hesabatda göstərib ki, Azərbaycan dəmir yollarının səmərəliliyi baxımın-

dan dünyada 12-ci yerdədir, dəmir yollarının keyfiyyətinə görə 34-cü yerdədir. Bütün burları son iller ərzində biz həll etmişik. Dəmir yollarının abadlaşdırılması, qurulması, dəmir yolu xidmətlərinin təkmilləşdirilmesi istiqamətində son iller ərzində, xüsusilə Cavid Qurbanovu mən bu vəzifəye təyin edəndən sonra böyük irəliləyiş var. Həm Azərbaycan artıq beynəlxalq nəqliyyat mərkəzlərinin birinə çevrilib, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu istifadəyə verilib, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi işləyir, yükdaşımalar keşkin artır, eyni zamanda, ölkə daxilində infrastruktur təzelənir, işvəçəre istehsalı olan yeni müasir "Şadlı" vagonları alınıb. Hesab edirəm ki, bu vagonlar, dünya miqyasında ən gözəl və təhlükəsiz vagonlardır.

Dəmir yolları, stansiyalar tiki-tili, şəhərtrafi dəmir yolu uğurla

linin investisiya programında yenə də əlavə vəsait nəzərdə tutulacaq ki, biz dəmir yolu şəbəkəsini genişləndirirək.

Dəmir yolu həm bizim iqtisadi gücümüzü artırır, Azərbaycan bir çox ölkələr üçün önəmli dəmir yolu məntəqəsinə çevrilir, eyni zamanda, bu, vətəndaşların rahatlığı üçün çox böyük əhəmiyyət daşıyır. Bakı-Gəncə sürət qatarının işləməsi görün ölkəmizə nə qədər böyük dəyişiklik gətirir. İndi Gəncə-Ağstafa sürətli dəmir yolu işe salınması istiqamətində işlər gedir. Bundan sonra da bu işlər görülecek. Qəbəleyə, Şahdağa qədər dəmir yollarının tikintisi nəzərdə tutulur. Bakı-Yalama, Astara-Əlet dəmir yolu bərpası nəzərdə tutulur. İşlər çoxdur. Mən dəmiryolcuları görülmüş işlər münasibətə təbrik edirəm. Sizə yeni uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

Dəmiryolcular: Sağ olun.

***

Sonra dövlətimizin başçısı metronun "28 May" stansiyasının qarşısında vətəndaşlarla görüşdü, onlarla səhəbə etdi. Daha sonra Prezident İlham Əliyev Dəmir Yolu Müzeyi ilə tanış oldu.

Məlumat verildi ki, Azərbaycanda ilk elektrikləşdirilmiş dəmir yolu sahəsinin təntənəli açılışı 1926-cı il iyulun 6-də olub. Müzəyədə ölkəmizin dəmir yolu sahəsinin inkişaf mərhələlərinə aid müxtəlif maraqlı eksponatlar sərgilənir. Köhnə Sabunçu Vağzalının binasında yerləşən müzeydə XIX əsrde dəmir yolu yaranması tarixini əks etdirən foto və video materiallar, dəmir yolu və qatar modelləri yer alır. Müzəyədə XX əsrde dəmir yolunda gedən inkişaf proseslərinin müxtəlif sahələrinə aid eksponatlar, dəmir yolu qatarlarının modelləri nümayiş olunur. Burada,

eyni zamanda, bədii və sənədlə filmlərin nümayişi də nəzərdə tutulur. Zaqqafqaziya dəmir yolu tərxiyi xəritəsi də müzeyin nadir eksponatlarındanandır.

“Türkkiye” qəzeti: Mehriban Əliyeva Avropa və dünyada genişmiqyaslı mədəni və sosial layihələrə verdiyi dəstəklə böyük nüfuz qazanıb

Türkiyənin nüfuzlu “Türkkiye” qəzətində Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva haqqında “Qardaş ölkədə nələr olur? Mehriban Əliyeva ilə Azərbaycanda dəyişiklik ruzigarı” adlı geniş məqalə dərc olunub.

AZERTAC xəbər verir ki, publisist Yücel Koçun müəllifi olduğu məqalədə qeyd edilir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ictimaiyyətdən gelən səsləri diqqətlə dinlədi, Mehriban Əliyevanın Birinci vitse-prezident vəzifəsinə gətirilməsi ilə dəyişikliklərin döyməsinə səxildi. Ölkədə köhnəmiş idarətəmə bir tərəfə qoyuldu və tamam başqa bir siyaset aparılır.

Müəllif yazır: “Azərbaycan sənəti, mədəniyyəti, ənənələri, qədim tarixi və ədəbiyyat zənginliyi ilə Qafqazın göz bəbəyidir... Azərbaycan torpaqlarının 20 faizi Ermənistən tərəfindən işğal edilən, saysız-hesabsız sınaqlardan çıxan və bütün itkilərə baxmayaraq, öz sistemi, dövlətçilik ənənələrini nizama salmağı bacaran ölkədir...

Azərbaycan erməni lobbisi və onun dünyadakı tərəfdarlarının gücünə, torpaqlarının bir qisminin işğal olmasına baxmayaraq, dünya birliyində özünə layiqli yer qazanmaq üçün əhəmiyyətli layihələrə imza atıb. Prezident İlham Əliyevin siyasi iradəsi, əcviyiliyi və qətiyyəti bu məsələlərdə Azərbaycanı addım-addım uğurlara aparmaqdır”.

Məqalədə qeyd olunur ki, Gürcüstan, Ermənistən və Ukraynadakı vəziyyətlərə nəzar yetirdikdə Rusiya ilə ciddi qarşıdurmadə olan güclərin regiondakı ölkələri təsirdə saxladıqlarını və belə də davam edəcəklərini gördükdə Azərbaycanın indiki siyasi addımlarının mənasını analiz etmək daha asandır.

İran və Rusiya ilə qonşu olması səbəbindən də Azərbaycanın coğrafi mövqeyi və rolu fərqli şəkildə təhlil edilmelidir. İran əhalisinin böyük hissəsinin Azərbaycan türklərindən ibarət olması isə İranın

Azərbaycanın siyasi həyatına necə təsir etmək cəhdlərini açıq şəkilde göstərir.

Karbonhidrogen ehtiyatlarının Azərbaycanı böyük enerji oyunlarının mərkəzinə getirməsi və bu fırına içinde özünü necə qoruya biləməni anlamağımız lazımdır. Bu vəziyyət Prezident İlham Əliyevin balanslaşdırılmış siyasetinin necə həssaslıqla dizayn olunduğunun göstəricisidir.

Yücel Koç yazır ki, Azərbaycan iqtisadi cəhətdən gücləndi, dəyişik-

liklərin davamlı hal alması üçün Prezident Əliyevin ciddi həmələləri gündəmdədir. “Prezident İlham Əliyev cəmiyyətin hansı dəyişiklik arzuladığını bilir və sözün əsl mənasında, bu məsələdə dinləmək siyasetini genişləndirib. Fərqindədir ki, liderə və dövlət başçısına dəstək olan yeganə amil öz xalqı ilə ittifaq içinde olmaqdır. Sosial və digər bütün növ mediadakı xəberləri, xalqdan gelən səsləri və hətta ən ucqarlardakı səsleri belə eşitmək, bu səslərə qulaq asmaq və mövcud

vəziyyətdən sui-istifadə etmək istəyən böyük güclərin narazılıqlardan istifadə etməsinə imkan verməmək bir siyasetçi və dövlət başçısı üçün misilsiz bacarıqdır”.

Müəllif əlavə edir ki, uzun illər ölkənin idarəciliyində olmuş, yaşları ötmüş şəxslər xalqda ciddi etirazə səbəb olurdu. Gündün tələbi idki, qapılardan yeni nəsil üçün açılsın və mövcud vəziyyətdə milli dəyərlər gücləndirilsin. Bu mənada Birinci vitse-prezident vəzifəsinə təyin olunan Mehriban Əliyevanın müeyyənləşdiridiyi yol və idarəetmə üsulu prosesi daha da irəli apardı.

Müəllif onu da yazar ki, uzun illərərət Heydər Əliyev Fondu rəhbərlik edən Mehriban Əliyeva Avropa və dünyada genişmiqyaslı mədəni və sosial layihələrə verdiyi dəstəklə böyük nüfuz qazanıb. Azərbaycana ciddi beynəlxalq təsiri olan layihələr gətirmək sayəsində dünyada Azərbaycanla bağlı lobbilər münasibətlər qurmağa nail oldu. Hər tərəfdən blokadaya alınan Azərbaycan həqiqətlərinin dünya birliyine çatdırılması üçün mədəni layihələr işə salındı və bununla da blokadaların aradan qaldırılmasına başlanıldı. Mehriban Əliyevanın Birinci vitse-prezident vəzifəsinə gətirilməsi qeyd olunan istiqamətlərdə qazanılan nəticələri şərh etmək üçün həqiqəti ortaya qoysdu. Xalq arasında böyük nüfuzu olan Mehriban Əliyeva tamamilə fərqli bir yolu sınaqdan keçirməyə başladı. Cəmiyyətin fərqli siyasi təbəqələrini, hətta narazları belə mərkəzə çəkməklə, onları dinləmək və etiraz etdikləri məsələlərin çərəsimini tapmaq siyaseti birinci xəminin siyasi uzaqqorılığını, güclü zəkasını və idarəetmə qabiliyyətini nümayiş etdirdi.

Məqalədə o da vurgulanır ki, Mehriban xanım Prezident Əliyev idarəciliyinə müxalif olanlara, hətta belə demək mümkünse, nifret edən siyasi dairələrə qarşı “yumşaq və dinləyən tərəf” profilini ortaya qoymaqla icimai sabitliyin qorunmasına Azərbaycana yeni nəfəs gətirib. Azərbaycan yenidən və daha fərqli dəyişiklik modelinə keçdiyini

son aylarda atdığı addımlarla açıq nümayiş etdirir. Idarəciliyində getməsi mümkün hesab edilməyən şəxslərin təqəüdə göndərilməsi isə dövlətçilik ənənələri baxımından yeni bir mənzərə sərgiləyir.

Müəllif yazır ki, Mehriban Əliyevanın xüsusiətə sabiq prezident Əbülfəz Elçibəyin xatirəsinə və onun ailəsinə göstərdiyi ehtiram ictimaiyyətdə böyük rəğbet doğurdu. Merhum Elçibəyin evinin temir edilib oğluna təhvil verilməsi xalq tərəfindən ehtiramla qarşılandı. Elçibəyin bir neçə ay əvvəl dünyasını dəyişen həyat yoldaşının yas mərasimi xərclərinin Mehriban Əliyeva tərəfindən qarşılıması onun milli dəyərlərə nə qədər hörmətlə yanaşdığını ortaya qoysdu.

Yazıda qeyd olunur ki, Azərbaycan hakimiyyətinə ən ağır ittihamlar yağıdır, Əliyevlər ailəsinə təqnid dolu çıxışları ilə müxalifçilik edən Oqtay Güləliyevin qəza nəticəsində xəstəxanaya düşməsi də Mehriban Əliyevanın diqqətindən yayınmayıb. Qəzada Əliyev hakimiyyəti günahkar hesab olunsa da, Güləliyevin Birinci vitse-prezidentin tapşırığına əsasən özəl təyyare ilə Türkiyəyə göndərilməsi və bütün mülalice xərclərinin Heydər Əliyev Fondu tərəfindən qarşılıması Azərbaycanda ictimai sabitliyin ünvanının da Mehriban Əliyeva olduğunu açıq şəkildə göstərir.

Yücel Koç yazır ki, Azərbaycan özünü nə Gürcüstan, nə de Ukrayna kimi maceralı küleklərə təslim etməyəcək: “Çünki Azərbaycanın yeri və rolu fərqlidir. Geosisi baxımından Azərbaycanı gəldiyi bu nöqtədə əzməyə cəhd edən güclərin olduğu aşkardır. Ermənistən tərəfindən edilən və mütəmadi olaraq müharibənin başlanmasına hesablanmış təxribatçı hərəketlərin əsas səbəbi də budur. Yeni gərginlik və müharibə şəraitib böyük güclər üçün zəmin yaranması menasiన daşıyır. Bunu birbaşa görən və bu dəyişikliyi başqalarının əli ilə deyil, öz milletinin nümayəndələri ilə birlikdə həll etmək uğurun ən böyüyü olacaq”.

Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Əli Əsədov və Qazaxıstan Respublikasının Baş Naziri Askar Mamin noyabrın 19-da Aktau şəhərində Xəzər dənizinin dibi ilə iki ölkə arasında fiber-optik rabitə xəttinin inşasına başlanması ilə bağlı keçirilən təməlqoyma mərasimində iştirak ediblər.

AZERTAC xəbər verir ki, Avropa ilə Asiya arasında tarixi ipək Yolunun üzərində yeni Rəqəmsal ipək Yolunu formalaşdıracaq bu layihə Azərbaycanın, Qazaxıstanın, eləcə də Asiya regionunun digər ölkələrinin internet xidməti ilə təmin edilməsinde mühüm rol oynayacaqdır. Fiber-optik rabitə xəttinin inşası hər iki ölkənin rəqəmsal infrastrukturunun güclənməsinə, onların arasında rabitə sahəsində əlaqələrin genişlənməsinə təsir edəcək, eləcə də regionda genişzolaqlı bağlanı xidmətlərin inkişafına, daha böyük həcmli məlumatların ötürülməsi və region ölkələrinin internet xidməti ilə daha dayanıqlı şəkildə təmin olunmasına öz töhfəsini verəcəkdir. Bu nəhəng layihə çərçivəsində 380-400 kilometr uzunluğunda fiber-optik rabitə xəttinin çə-

Azərbaycanın və Qazaxıstanın Baş nazirləri Aktauda iki ölkə arasında fiber-optik rabitə xəttinin inşasına başlanması ilə bağlı keçirilən təməlqoyma mərasimində iştirak ediblər

kilişini Azərbaycanın rabitə operatoru “Azərtelecom”, Qazaxıstanın “Transtelekom” və “KazTransCom” şirkətləri həyata keçirəcəklər. Rabitə xəttinin inşası 2021-ci ilin sonuna qədər tamamlanacaq. Xəttin məlumat ötürülmə qabiliyyəti saniyədə 4-6 terabit təşkil edəcək.

Baş Nazir Əli Əsədov Xəzər dənizinin dibi ilə fiber-optik rabitə xəttinin inşasının həm Azərbaycanın, həm də Qazaxıstanın yeni tarixində əlamətdar hadisələrdən biri olduğunu qeyd edib və iki ölkə arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin daha da sürətli inkişafına öz töhfəsini verəcəyini bildirib.

Baş nazirlər iki ölkə arasında ticarət, iqtisadi, investisiya, nəqliyyat və logistika, kənd təsərrüfatı, kosmik və mədəni-humanitar sahələrdə əməkdaşlığı vəziyyəti və perspektivlərini də müzakirə ediblər.

Dünya Dini Liderlerinin 2-ci Bakı Sammiti bir daha birgəyaşayın və multikultural modelin parlaq nümayishi üçün növbəti imkan oldu

Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlıının yap.org.az-a müsahibəsi

- Mübariz müəllim, Azərbaycan son illər dinlər və sivilizasiyalara rasi dialoqun inkişafına yönəlik bir çox nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edir. Bu barədə fikirlərinizi bilmək istərdik.

- Qeyd edim ki, mədəniyyətlərə prosesində özünəməxsus mövqeyi ilə seçilən Azərbaycanda multikultural münasibətlərin davamlılığı, onun bugünkü inkişafı bilavasitə dövlət dəstəyindən qaynaqlanır. Əsası Ulu Önder Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş, bütün sahələrdə inkişaf tempinə görə ölkəmizi dünyadan lider dövlətinə çevirən, ən əsası dövlət məraqları, xalqın mənafələri, həmçinin bəşəri dəyərləri əsas götürən praqmatik siyasi kursun hazırlıq möhtərem Prezidentimiz cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilmişsi respublikamızda multikultural mühitin möhkəmlənməsi, o cümlədən tolerantlıq ənənələrinin güclənməsinə də öz hələddici töhfələrini verməkdədir.

Son illər respublikamız Prezident İlham Əliyevin birbaşa öz təşəbbüsü və iştirakı ilə çoxlu sayda sivilizasiyalara rasi dialoqla əlaqədar beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyi unikal məkana çevrilib. Azərbaycan son on ildə bu sahəde onlarla beynəlxalq və regional konfrans, forum və simpoziumlar düzənləyib, beynəlxalq qurumların toplantularına ev sahibliyi edib. Prezident İlham Əliyevin çıxışında qeyd etdiyi ki mi bele mötəbər tədbirlərin Bakıda keçirilməsi Azərbaycanın qədim dinlərə ənənələrindən irəli gəlir: "Azərbaycan ictimai-siyasi quruluşundan asılı olmayaraq, bütün dövrlərdə bu istiqamətdə nümunəvi ölkə kimi özünü göstərmüşdür. Əsrlər boyu ölkəmizdə bütün dinlərin, bütün etnik qrupların nümayəndələri bir aile kimi sülh, məhrəbənlilik, dostluq, qarşılıqlı anlaşılma şəraitində yaşayışlar. Azərbaycan çox-konfessiyali, çoxmillətli bir ölkədir və bu, bizim böyük sərvətimizdir. Dini və etnik müxtəlifliyimiz bizim böyük sərvətimizdir. Azərbaycanda uğurlu inkişafın, sabitliyin bərqərar olması istiqamətdə atılmış bütün addımların arxasında dini və milli dözmüllük, tolerantlıq və multikultural dəyərlər dayanır..."

Beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi üçün Azərbaycanın seçilməsi heç de təsadüfi deyil. Bu hər şeydən əvvəl, Prezident İlham Əliyevin apardığı müdrik siyaset nəticəsində Azərbaycanın beynəlxalq imicinin artması ilə bağlıdır. Bu məsələdə dünyada cərəyan edən hadisələr fonunda ölkəmizdə hökm süren sabitlik də mühüm rol oynayır. Fəxrlə deye bilərik ki, bu gün beynəlxalq aləmdə Bakı şəhəri ilə bağlı iki ifadə tez-tez işlədir: mədəniyyətlərə rasi dialoq üzrə Bakı prosesi və tolerantlığın təşviqi üzrə Bakı prosesi. Bakıda toplasılıb bəşəriyyətin karşısındadır. Bu və ya digər problemlə bağlı fikir mübadiləsi aparmaq imkanı qazandıran beynəlxalq tədbirlərlə əlaqədar gələn qonaqlar ölkəmizlə əyani tanış olur və Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında vasitəçilik edirlər.

- Bu tədbirlərin davamı olaraq ötən həftə ölkəmizdə keçirilən 70-dən çox ölkənin görkəmli din x-

dimlərinin, nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların, nümayəndə heyətlərinin qatıldığı "Dünya Dini Liderlerinin II Bakı Sammiti"nin əhəmiyyəti barədə nə deyə bilərsiniz?

- Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə başlanan və həyata keçirilən "Bakı Prosesi", "Multikulturalizm" və "İslam Həmrəyliyi" illeri çərçivəsində təşkil olunmuş beynəlxalq tədbirlər ölkəmizin və xalqımızın dünyada olduğu kimi tanıdılmasına mühüm amillərdən birinə çevrilib. Dünya Dini Liderlerinin I Bakı Sammiti, habelə Bakı Beynəlxalq Dinlərarası və Sivilizasiyalara Əməkdaşlığı Mərkəzinin müxtəlif mədəniyyətlər və dinlər arasında əlaqələrin genişləməsinə, qarşılıqlı etimad mühitinin yaradılması işinə töhfələrinin məntiqi davamı olan bu sammit də bir sira məsələlər baxımından diqqət çekməkdədir.

Dünya Dini Liderlerinin 2010-cu ilin aprelində keçirilmiş birinci Bakı Sammiti tolerantlıq prinsiplərini prioritet elan etmiş ölkəmizin bu istiqamətdə siyasetinin nümayisi üçün bir platforma çevrilib. Dünya Dini Liderlerinin 2-ci Bakı Sammiti bir daha birgəyaşayın və multikultural modelin parlaq nümayisi üçün növbəti imkan oldu.

Şeyxüllislam Allahşükür Paşazadənin anadan olmasının 70 illiyi ilə bağlı yubiley tədbirləri çərçivəsində keçirilən Dünya dini Liderlerinin II Sammitində dünyadan 5 qitəsindən 70-dən çox dövlətin, 25 ənənəvi din və dini təriqətin lider və təmsilçiləri, həmçinin 10-dek nüfuzlu beynəlxalq təşkilatın 500-ə yaxın yüksək səviyyəli nümayəndəsi, o cümlədən Rusiya Federasiyası subyektlərinin başçıları və dini rəhbərləri iştirak edirdilər.

Regionlarda gedən mürəkkəb etnik-dini proseslərin və qloballaşan dünyadan müasir çağrıları nüfuzlu din və ictimai xadimlərin iştirakı ilə birgə" Multikulturalizm, tolerantlıq və dinlərə rasi həmrəyliyin təşviqində Azərbaycan dövlətinin nümunəvi rolü", "Şeyxüllislam Allahşükür Paşazadənin dini rəhbər və ictimai xadim kimi sivilizasiyalararası və dinlərə rasi əməkdaşlığın inkişafına töhfəsi", "Dini Liderler terrorizm, təcavüzkarlıq, ksenofobiya, islamofobiya, antisemitizm və xristianofobiya əleyhine", "Qadın və uşaq haqlarının qorunması, gənclərin maarifləndirilməsində dini liderlərin, dövlət, elm və ictimai xadimlərin birgə fəaliyyətinin əhəmiyyəti" mövzuları etrafında müzakirələr aparıldı. Eyni zamanda, bu tarixi fırsatlarından istifadə edilərək, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında vasitəçilik edirlər.

xından nümayiş etdirildi.

- Sammit hansı çağırışlarla yadda qaldı?

- Azərbaycan dövlətinin qlobal məsəvədə dinlərə rasi inkişafına, qarşılıqlı anlaşma və insani həmrəylik kimi bəşəri dəyərlərin təşviqi və təkamülünə öz töhfəsini vermək məramı ilə ev sahibliyi etdiyi ikigünlük Sammitdə müxtəlif mövzular etrafında ənənəli müzakirələrdən sonra yekunda Bakı Beyannaməsi qəbul olundu. Dünya Dini Liderlerinin II Bakı Sammitinin yekunlarına dair Bakı Beyannaməsində Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq eməkdaşlığın inkişafına, din-dövlət münasibətlərinin formallaşmasına, sivilizasiyalara rasi və dinlərə rasi əlaqələrin möhkəmləndirilməsinə, müxtəlif milli-mədəni dəyərlərin və multikulturalizm ənənələrinin qorunmasına mühüm ənənə verdiyi xüsusi vurğulandı. Dünyanın nüfuzlu dini və ictimai xadimləri, dövlət rəsmiləri "Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində mədəni və dini abidələrin dağıdılmasından öz dərin narahatlıqlarını ifadə edərək" dünya ictimaiyyətini Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həll olunmasına dəstək verməye səslədilər.

Bakı Sammitində yadda qalan məqamlardan biri də Birleşmiş Millətlər Təşkilatının, digər beynəlxalq, regional və ictimai təşkilatların, dini liderlərin terrorizmin və insaniyyətə qarşı cinayətlərin din adı ilə bağlanması, ksenofobiya, islamofobiya, antisemitizm, xristianofobiya zəminində törədilən terror aktları və digər-xüsüsile ağır cinayətlərin qarşısının alınması üçün təsiri tədbirlər görməye çağırılmışdır.

Sammitin yekununda həmçinin Azərbaycan xalqının zəngin multikulturalizm təcrübəsi, nümunəvi tolerant keyfiyyətlərə sahib olması beynəlxalq səviyyədə bir daha yüksək qiymətləndirildi.

Təsadüfi deyildir ki, II Bakı Sammiti çərçivəsində keçirilən II Plenar iclasında çıxışı zamanı Vatikanın Dinlərə rasi Pontifik Şurasının İslam ilə dialoq departamentinin sədri Xaled Akaşə digər dövlətləri Azərbaycandakı bu modeli exz edərək özlərində tətbiq etməyə çağırıldı. Vatikanın nümayəndəsi ölkəmizin tolerantlıq modelini "çox faydalı metod" adlandırdı. Moskva və bütün Rusyanın patriarchı Kirill isə Bakının qlobal səviyyəli dinlərə rasi dialoq üçün mühüm məkana çevrildiyini vurğuladı.

Dövlət başçısı Sammitdəki çıxışında qeyd etdiyi kimi, Bakıdan səslenən mesajlar lazımi ünvana çatacaq: "Mən əminim ki, bu Zirvə görüşünün çox böyük əhəmiyyəti olacaq və Bakıdan səslenən mesajlar lazımi ünvana çatacaq. Hesab edirəm ki, əsas istiqamətlərdən biri dini ayrı-seçkiliyə yol verməmək, ksenofobiya, islamofobiya, antisemitizm qarşı birge mübarizə aparmaq, dindən siyasi məqsədlər üçün istifadə etməmək, münaqışlərə dini don geyindirməmək, münaqışa zamanı tarixidən abidələri dağıtmamaq və ənənəvi dəyərləri təbliğ etməkdir. Hesab edirəm ki, dediyim bu məsələlər Azərbaycanın bu istiqamətdəki siyasetini eks etdirir. Mən əminim ki, Zirvə görüşünün nəticələri bu istiqamətdə atılmış növbəti addım olacaqdır".

Bəhruz Quliyev: "Naxçıvanın inkişafı praqmatik və düzgün iqtisadi siyasetin məntiqi nəticəsidir"

"**B**əlliidir ki, beynəlxalq aləmdə müxtəlif istiqamətlərdə və sahələrdə mənfi təzahürlərinin meydana gəldiyi bir dövrde sosial-iqtisadi inkişafa nail olmaq və ya mövcud inkişafın dayanıqlığını təmin etmək elmi əsaslarə söykənən, praqmatik, eləcə də düzgün iqtisadi siyaset nəticəsində əldə edilə bilər və bu siyaset öz məntiqi nəticələri ilə sübəta yetirilir". Bu fikirləri "SƏS" qəzetinin Baş redaktoru, siyasi ekspert Bəhruz Quliyev Prezidenti İlham Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talibovu qəbul edərkən irəli sürdüyü fikirləri və gəlinən nəticələri şərh edərkən deyib.

Siyasi ekspertin sözlərinə görə, məhz belə bir şəraitdə - ölkəmizlə quru yolu vasitəsi ilə birbaşa əlaqəsi olmayan, məlum səbəblər nəticəsində blokada şəraitində yaşayan Naxçıvan Muxtar Respublikasının daxili resurslar hesabına yüksəlişini inamlı, qətiyyətə davam etdirməsi, ardıcıl nailiyyətlərə imza atması müstəqil Azərbaycan dövlətinin ən böyük uğurlarından biridir: "Söz yox ki, bu reallıq bilavasitə Prezident İlham Əliyevin məqsədyönlü inkişaf strategiyasının muxtar respublikada da istiqamətləndirilməsidir və ortada olan faktlar da belə nəticəyə gelməyə kifayət qədər zəmin yaratmaqdadır. Əbəs deyil ki, dövlət başçımız Naxçıvan Ali Məclisinin sədri Vasif Talibovla görüşündə bir çox məsələlər toxunarkən, Naxçıvan Muxtar Respublikasının inkişafının daim diqqət mərkəzində olduğunu vurğulayıb və əlavə edib ki, bütövlükdə ölkəmizdə gedən abadlıq-quruculuq işləri Onu sevindirir. Xüsusi olaraq, blokada şəraitində yaşayan Naxçıvan bütün istiqamətlərdə tutduğu inkişaf və tərəqqi yolu ilə sübət edir ki, hətta üç tərəfdən düşmən əhatəsində olmasına rəğmən, bu diyarın mərd, işgəzar, qorxmaz və şərəflı insanları həmin inkişaf strategiyasının tərkibində yer almaqla, dövlət başçımızın müyyən etdiyi siyasetə öz ardıcıl dəstəklərini, davamlı töhfələrini verir. Bu, vətənini, dövlətini sevən hər bir azərbaycanlı üçün fəxrdır, qürur hissidi".

Bəhruz Quliyev sözügedən görüş əsnasında Prezident İlham Əliyevin Naxçıvanın təhlükəsizlik tədbirlərinin də diqqət mərkəzində olduğunu xatırladaraq bildirib ki, artıq muxtar respublikadakı Əlahiddə Ümumqoşun Orduyu öz gücünü düşmənə layiqli cavab vermək səbütə yetirib, şanlı tarix yazıb: "Hətta əldə edilən herbi nailiyyətlərə baxmayaq, dövlətimizin başçısı dağ postlarında təchizatların təşkili ilə bağlı maraqlanıb, əlavə tədbirlərin görülməsi ilə bağlı tapşırıq və tövsiyələrini verib".

"Eyni zamanda, kənd təsərrüfatı, energetika, su elektrik stansiyası, yolların tikintisi və təmiri, körpülərin salınması, zavod və fabrikların fealiyyəti və s. sahələrin inkişafında da böyük işlər görülüb, bu gün de aparılmadıdır", deyə qeyd edən Baş redaktora görə, bütün bunlar Naxçıvanın yaxın gələcəkde tərəqqisi baxımından daha nəhəng işlər imzalar atmasına şərait yaradır: "Bir daha və altını çizərək demək istərdim ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasında bütün sahələrdə inkişafa nail olunmasının göstəriciləri, böyük uzaqgörənliliklə müəyyənleşdirilmiş inkişaf strategiyasının nəticələridir. Muxtar respublika rəhbərliyinin müvafiq strategiyanın həyata keçirilməsində göstərdiyi qətiyyət də belə nəticəyə gelməyə zəmin yaradır ki, bu uğurlar ulu və qədim diyarımızda şəhər və kəndlərinin simasını köklü şəkildə dəyişdirir".

Bəhruz Quliyev sonda qeyd edib ki, hazırda Naxçıvanın hər bir sakini quruculuğun, sosial-iqtisadi inkişafın, davamlı yüksəlişin real nəticələrini öz gündəlik həyatında hiss etməkdədir: "Məhz bu baxımdan, cənab İlham Əliyev Vasif Talibovla görüşü zamanı əminliklə bildirdi ki, bu dinamika gələn il də təmin ediləcək. Ölkə rəhbərliyinin muxtar respublika əhalisinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması, respublika qarşısında duran vəzifələrin icrası üçün bütün qüvvələrin səfərərə ediləcəyi və 2020-ci il də Naxçıvan üçün uğurlu olacağı ilə bağlı vurğuladığı fikirləri də əlbəttə ki, bu xüsusbudur".

Yeni Azərbaycan Partiyasının icra Katibliyində partyanın yaradılmasının 27-ci ildönümüne həsr olunmuş şahmat yarışı keçirilib

Noyabrin 19-da Yeni Azərbaycan Partiyasının icra Katibliyində partyanın yaradılmasının 27-ci ildönümüne həsr olunmuş şahmat yarışı keçirilib.

Tədbirin açılışında çıxış edən YAP icra katibinin müavini, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasının tarixi hadisə olduğunu bildirib. O qeyd edib

Yevin siyasi kursu bu gün Onun laiyqli davamçısı, Azərbaycan Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. YAP icra katibinin müavini Prezident İlham Əliyevin siyaseti neticəsində Azərbaycanın ötən illər ərzində böyük inkişaf yolu keçdiyini, iqtisadiyyatın artması, əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi, ölkəmizin beynəlxalq məstəvidə mövqeyinin gücləndirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atıldığı söyləyib. O qeyd

ki, 1990-cı illərin əvvəlində respublikamızda bir sıra siyasi təşkilatlar yaradılsa da, xalqın inamını doğrudan bilmədilər.

Müstəqilliyimiz ilk illərində danişan S.Novruzov deyib ki, 1990-cı illərin əvvəlində Azərbaycan dərin siyasi, sosial-iqtisadi böhran keçirirdi, ölkədə xaos, anarxiya baş alıb gedirdi, Azərbaycan məhv olmaq təhlükəsi ilə üzüze qalmışdı. Xalq Cəbhəsinin hakimiyyəti dövründə çox acınacaqlı veziyət yaranmışdı ki, insanlar sabaha ümidiyi itirmişdilər. O zaman çörək növbələri, çörək tapmaq insanların başlıca qayğısına çevrilmişdi. Diger tərəfdən isə Ermənistən tərəfindən torpaqlarımızın işğalı davam edirdi.

Belə bir şəraitdə xalqımız nicat yolunu Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıtmasında göründü. Buna görə də

bir qrup ziyalı Heydər Əliyevə müraciət edərək siyasi partiya yaradılmasını xahiş etdilər. Ulu Öndərimiz müraciətə müsbət cavab verdi və 1992-ci il noyabrın 21-də Naxçıvanda Yeni Azərbaycan Partiyası yaradıldı. Beləliklə, Yeni Azərbaycan Partiyası tarixi zərurətdən yaranaraq ümimxalq partiyasına çevrildi.

Həmin dövrə Azərbaycanın anarxiya, parçalanmaq və məhv olmaq təhlükəsi, iqtisadi tənəzzül, beynəlxalq təcrid ilə üzləşdiyini diqqətə çatdırıban S.Novruzov 1993-cü ilde Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xalqın təkidlilik tələbi ilə hakimiyyətə qayıtlıdan sonra ölkəmizin bu belalardan xilas olaraq inkişaf yoluna qedəm qoyduğunu, respublikamızda mühüm siyasi və iqtisadi islahatların həyata keçirildiyini, neft strategiyasının reallaşdırıldığını, cəbhədə ateşkesin elda olunduğunu, nizami ordu quruculuğu prosesine başlandığını, cəmiyyətin inkişafı üçün fundamental əsasların yaradıldığını bildirib. S.Novruzov qeyd edib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycanın ən güclü siyasi təşkilatı olmaqla, ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında feal rol oynayır: "Partiyamız ötən 27 ilde çətin və şərəfli yol keçib. Hər bir cəmiyyətin, dövlətin, eləcə də, siyasi partyanın gələcəyinin möhkəm təməllər üzərində qurulmasından çox asılıdır. Təbii ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının təməli möhkəm və əzəmətlidir. Partiyamızın Sədri, Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, Yeni Azərbaycan Partiyası nəinki Azərbaycanda, bütövlükdə Cənubi Qafqaz regionunda ən böyük siyasi qüvvədir. Əminik ki, partiyamız ölkəmizin avanqard, yenilikçi siyasi qüvvəsi olaraq, bu mövqeyini qoruyacaq və daha da gücləndirəcək".

Həmin dövrə Azərbaycanın anarxiya, parçalanmaq və məhv olmaq təhlükəsi, iqtisadi tənəzzül, beynəlxalq təcrid ilə üzləşdiyini diqqətə çatdırıban S.Novruzov 1993-cü ilde Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xalqın təkidlilik tələbi ilə hakimiyyətə qayıtlıdan sonra ölkəmizin bu belalardan xilas olaraq inkişaf yoluna qedəm qoyduğunu, respublikamızda mühüm siyasi və iqtisadi islahatların həyata keçirildiyini, neft strategiyasının reallaşdırıldığını, cəbhədə ateşkesin elda olunduğunu, nizami ordu quruculuğu prosesine başlandığını, cəmiyyətin inkişafı üçün fundamental əsasların yaradıldığını bildirib. S.Novruzov qeyd edib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycanın ən güclü siyasi təşkilatı olmaqla, ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında feal rol oynayır: "Partiyamız ötən 27 ilde çətin və şərəfli yol keçib. Hər bir cəmiyyətin, dövlətin, eləcə də, siyasi partyanın gələcəyinin möhkəm təməllər üzərində qurulmasından çox asılıdır. Təbii ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının təməli möhkəm və əzəmətlidir. Partiyamızın Sədri, Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, Yeni Azərbaycan Partiyası nəinki Azərbaycanda, bütövlükdə Cənubi Qafqaz regionunda ən böyük siyasi qüvvədir. Əminik ki, partiyamız ölkəmizin avanqard, yenilikçi siyasi qüvvəsi olaraq, bu mövqeyini qoruyacaq və daha da gücləndirəcək".

Onun sözlerinə görə, YAP-in yaradıcıları, Ulu Öndər Heydər Əliyevin

siyasi kursu bu gün Onun laiyqli davamçısı, Azərbaycan Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. YAP icra katibinin müavini Prezident İlham Əliyevin siyaseti neticəsində Azərbaycanın ötən ərzində böyük inkişaf yolu keçdiyini, iqtisadiyyatın artması, əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi, ölkəmizin beynəlxalq məstəvidə mövqeyinin gücləndirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atıldığı söyləyib. O qeyd edib ki, respublikamızın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YAP Sədrinin müavini Mehriban xanım Əliyevanın həyata keçirdiyi layihələr de xalqımız tərəfindən çox yüksək qiymətləndirilir.

S.Novruzov bildirib ki, Azərbaycan hüquqi-demokratik dövlətdir və ölkəmizdə bütün hüquqlar təmin olunub. Qazanılan uğurlar, həm də partiyamızın uğurlarıdır.

Hərbi YAP-in yaradılmasının 27-ci ildönümü münasibətilə müxtəlif tədbirlərin keçirildiyini deyən S.Novruzovun sözlərinə görə, belə tədbirlərdən biri də bu gün təşkil olunan şahmat yarışıdır. O, bu istiqamətdə tədbirlərin davamlı olacağını söyləyib.

Qeyd edək ki, Əməkdar məşqçi, FİDE-nin məşqçisi, beynəlxalq grossmeyster Cahangir Ağarəhimov tərəfindən eyni zamanlı seans şahmat yarışması keşkil olunub. Yəni, bir nəfər 14 nəfəre qarşı oynayıb. Şahmat yarışında YAP-in Bakı şəhəri üzrə rayon təşkilatlarından olan şahmatçılar işirək ediblər. Yarış başa çatıldıqdan sonra qaliblər mükafatlandırılırlar. Mükaflatları Mədəniyyət nazirinin birinci müavini, YAP idarə Heyetinin üzvü Vaqf Əliyev və Azərbaycan Şahmat Federasiyasının vitse-prezidenti Anar Allahverdiyev təqdim ediblər.

Sonda xatirə şəkli çəkdirilib.

Siyavuş Novruzov: "YAP-in yaradılması tarixi hadisədir"

"**Y**eni Azərbaycan Partiyasının yaradılması tarixi hadisədir". S.A-Novruzov deyib. Müstəqilliyimiz ilk illərində danişan S.Novruzov deyib ki, 1990-cı illərin əvvəlində Azərbaycan dərin siyasi, sosial-iqtisadi böhran keçirirdi, ölkədə xaos, anarxiya baş alıb gedirdi, Azərbaycan məhv olmaq təhlükəsi ilə üzüze qalmışdı: "Xalq Cəbhəsinin hakimiyyəti dövründə çox acınacaqlı veziyət yaranmışdı ki, insanlar sabaha ümidiyi itirmişdilər. O zaman çörək növbələri, çörək tapmaq insanların başlıca qayğısına çevrilmişdi. Digər tərəfdən isə Ermənistən tərəfindən torpaqlarımızın işğalı davam edirdi. Belə bir şəraitdə xalqımız nicat yolunu Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıtmasında göründü. Buna görə də bir qrup ziyalı Heydər Əliyevə müraciət edərək siyasi partiya yaradılmasını xahiş etdilər. Ulu Öndərimiz müraciətə müsbət cavab verdi və 1992-ci il noyabrın 21-də Naxçıvanda Yeni Azərbaycan Partiyası yaradıldı. Beləliklə, Yeni Azərbaycan Partiyası tarixi zərurətdən yaranaraq ümimxalq partiyasına çevrildi".

Həmin dövrə Azərbaycanın anarxiya, parçalanmaq və məhv olmaq təhlükəsi, iqtisadi tənəzzül, beynəlxalq təcrid ilə üzləşdiyini diqqətə çatdırıban S.Novruzov 1993-cü ilde Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xalqın təkidlilik tələbi ilə hakimiyyətə qayıtlıdan sonra ölkəmizin bu belalardan xilas olaraq inkişaf yoluna qedəm qoyduğunu, respublikamızda mühüm siyasi və iqtisadi islahatların həyata keçirildiyini, neft strategiyasının reallaşdırıldığını, cəbhədə ateşkesin elda olunduğunu, nizami ordu quruculuğu prosesine başlandığını, cəmiyyətin inkişafı üçün fundamental əsasların yaradıldığını bildirib. S.Novruzov qeyd edib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycanın ən güclü siyasi təşkilatı olmaqla, ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında feal rol oynayır: "Partiyamız ötən 27 ilde çətin və şərəfli yol keçib. Hər bir cəmiyyətin, dövlətin, eləcə də, siyasi partyanın gələcəyinin möhkəm təməllər üzərində qurulmasından çox asılıdır. Təbii ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının təməli möhkəm və əzəmətlidir. Partiyamızın Sədri, Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, Yeni Azərbaycan Partiyası nəinki Azərbaycanda, bütövlükdə Cənubi Qafqaz regionunda ən böyük siyasi qüvvədir. Əminik ki, partiyamız ölkəmizin avanqard, yenilikçi siyasi qüvvəsi olaraq, bu mövqeyini qoruyacaq və daha da gücləndirəcək".

Onun sözlerinə görə, YAP-in yaradıcıları, Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursu bu gün Onun laiyqli davamçısı, Azərbaycan Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. YAP icra katibinin müavini Prezident İlham Əliyevin siyaseti neticəsində Azərbaycanın ötən ərzində böyük inkişaf yolu keçdiyini, iqtisadiyyatın artması, əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi, ölkəmizin beynəlxalq məstəvidə mövqeyinin gücləndirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atıldığı söyləyib. O qeyd edib ki, respublikamızın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YAP Sədrinin müavini Mehriban xanım Əliyevanın həyata keçirdiyi layihələr de xalqımız tərəfindən çox yüksək qiymətləndirilir. S.Novruzov bildirib ki, Azərbaycan hüquqi-demokratik dövlətdir və ölkəmizdə bütün hüquqlar təmin olunub. Qazanılan uğurlar, həm də partiyamızın uğurlarıdır.

Ceyhun Rasimoğlu

Mixail Saakaşvili: Qarabağ Azərbaycana qaytarılmalıdır

Qarabağı Azərbaycana qaytarmaq lazımdır. SIA Ermenistana məxsus rusarminfo.ru saytında yayımlanan məlumatla istinadən xəbər verir ki, Gürcüstən keçmiş prezidenti Mixail Saakaşvilinin dediyi bu sözərək Ermenistana məxsus mətbuat səhifələrində də yayımlanıb. Məlumatda o da qeyd olunur ki, Gürcüstən keçmiş prezidenti Mixail Saakaşvili Naxçıvan və Kür-Araz keçidi barədə onun adından mediada yayılan sözlərin yanlış, dezinformasiya olduğunu bəyan edib. Onun sözlərinə görə, həm prezidentliyi illərində, həm də Qafqazdakı münaqışlərlə bağlı məsələlərdə, o hər zaman sərhədlərin dəyişdirilməsinin yolverilməz olduğu mövqeyində dəyişməz qalıb.

"Bu münaqışların həqiqi və adaletli həlli Cənubi Osetiya və Abxaziyanın Gürcüstənə, Qarabağın Azərbaycana qaytarılmasından keçir", deyə Saakaşvili bəyan edib. Bir sözlə, eks president vurğulayıb ki, Qarabağ Azərbaycana qaytarılmalıdır. Gürcüstən sabiq prezidenti əlavə edib ki, o, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi özünün "qardaş" hesab edir və eyni zamanda hesab edir ki, Azərbaycan Gürcüstən strateji tərəfdasıdır.

İnam Hacıyev

Sevinc Abdullayeva: "Azərbaycan gənci həm milli, həm də dünyəvi dəyərlərə sahib çıxmalıdır"

Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatı gənclər birliliyinin sədri Sevinc Abdullayevanın müsahibəsi

- *Sevinc xanım, Yeni Azərbaycan Partiyasının 27 yaşı tamam olur. Bununla bağlı nə deyə bilərsiniz?*

- Gündü-gündən inkişafı ilə bütün dünyani heyrətləndirən müasir Azərbaycanın iqtidar partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasından düz 27 il ötür. Partiyanın dövlət müstəqilliyimizin möhkəmlənməsində və əbədiləşməsində müstəsna xidmətləri olub. 1993-2003-cü illerdə Ulu Öndər Heydər Əliyevin, daha sonra isə, Onun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevi Sədrliyi ilə YAP Azərbaycan xalqının arzu və isteklərinin gerçekleşməsi, problemlərinin həlli, ümumilikdə, cəmiyyətimizin köklü şəkildə inkişafı baxımından, çox böyük işlər görüb. Düşünürəm ki, YAP bu illər ərzində, həm de bir növ Azərbaycan xalqı və dövləti arasında körpü rolunu oynadı. Hazırda partiyanın 700 mindən artıq üzvü vardır. Bu da, xalqımızın YAP-a olan inam və etibarının göstəricisidir. Çünkü Yeni Azərbaycan Partiyası Prezident İlham Əliyevin nümunəsində öz fəaliyyəti ile her zaman millətin və xalqın yanında olduğunu nümayiş etdirib. Ümummilli Lider Heydər Əliyev deyirdi ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının fərqi ondan ibarətdir ki, bu partiya onu yaratmaq istəyən, siyasi fəaliyyətlə məşğul olmaq istəyən adamların istekləri ilə bir təşkilatı mərkəz olmadan, hərənin öz tərefindən hərəkət etməsi nəticəsində, ağır şəraitdə, böyük təqiblər şəraitində yaranıb. Bu mənada, mən həmyaşidim olan, yaşına görə gənc, lakin fəaliyyəti və gördüyü işlərin miqyası baxımından, Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü olmaqdan qürur duyuram.

- *Siz həm də YAP Nizami rayon*

təşkilatı gənclər birliliyinin sədri-niz. Gənclər birliyindəki fəaliyyətiniz barəsində nə deyə bilərsiniz?

- 2015-ci və 2019-cu illerde YAP Nizami rayon təşkilatı gənclər birliliyinin IV və V hesabat-seçki konfranslarında birliliyin sədri seçilmişəm. Mənə göstərilən bu etimad partiyadakı fəaliyyətimi daha da gücləndirməyə, gənclərlə daha fəal iş aparmağa, yeni layihələr əsərəyə getirməyə həvəsləndirdim. Bildiyiniz kimi, YAP Gənclər Birliyi Azərbaycanda fəaliyyət göstərən en böyük icimai-siyasi gənclər təşkilatlarından bərdir. Gənclik dedikdə isə, ağıla yenilik, müasirlik, çağdaş fikirlər, inkişaf və tərəqqi gəlir. Bu baxımdan, bir gənc kimi, belə mesul bir vəzifəyə layiq görülməkdən həm fəxarət hissi keçirirəm, həm də bu böyük məsuliyyətin fərqindəyəm.

2015-ci ildən bu günədək YAP Nizami rayon təşkilatı gənclərinin cəmiyyətin müxtəlif sahələrində fəal şəkilde təmsil olmasına yönəlmış bir sıra layihələr və görüşlər keçilmişdir. YAP Nizami rayon təşkilatının gənclərinin "Aztəminatlı ailələrə qayı" aksiyasına qoşulmasını və digər bir sıra humanitar aksiyaları, şanlı tariximizin təbliğini məqsədile əlamətdar tarixlərimizin xü-

susi olaraq qeyd edilməsini və sosial-yönümlü layihələrimizi buna misal çəke bilərem.

Qeyd edim ki, birliyimizdə xanımlar, xüsusilə, fəaldırlar. YAP Nizami rayon təşkilatı gənclər birliliyinin 2590 nəfərini qadınlar təşkil edir. Şərqdə qadınlara seçki hüququ vermiş ilk dövlət olduğumuzu nəzərə alsaq, xanımlarımızın bütün sahələrdəki fəaliyi təqdiəlayıqdır. Gənc üzvlərimizin 3581 nəfəri ali tehsilli, 5 nəfəri ise elmlər namizədidir.

Gənclərin təhsil alması, savadlanması, elmə, biliyə yönəlməsi daim əsas hədəflərimizdən biri olub. Hazırda üzvlərimizin bir çoxunun təhsilli, müəyyən peşəyə yiyələnmiş şəxslər olduğunu gördükdə, parlaq gələcəyə olan inamımız daha da artır.

- *Sizə, müasir Azərbaycan gənçi-nə uğurlarının çox olması üçün hansı xüsusiyyətlər gərəklidir?*

- Fikrimcə, müasir Azərbaycan gənci yalnız keçmişinə sahib çıxarsa, bu gününün fərqlində olarsa və atdıği addımların gələcəkde nəyə gətirib çıxara bilecəyini düzgün proqnozlaşdırarsa, uğurları da ola bilər. Biz gənclər milli kimliyimizin, adət-ənənələrimizin qorunub-saxlanılmasına və tarixi həqiqətlərimizin dönyada təbliğine çalışmalıyıq. Əsası Ulu Öndərimiz tərəfindən böyük əziyyətlər hesabına qoyulmuş müasir, inkişaf etməkdə olan Azərbaycanın mərd, yenilməz, cəsərətlə, eyni zamanda, ziyalı və dənyagörüşlü cavanlara ehtiyacı var. Ona görə də, çağdaş Azərbaycan gənci həm milli, həm də dünyəvi dəyərlərə sahib çıxməlidir. Mən gənclərimizin potensialına, gücünə və gələcəyinə böyük ümidiylər bəsləyirəm.

"Müsavat və AXCP rəhbərliyi məsuliyyətə cəlb edilməlidir"

"**A**vropa mühacirərin məsələsinin araşdırılması və məhkəmə qərarları ilə saxtakarlıq edənlərin həbs edilməsi, deportasiyası Azərbaycanın müxalifət partiyalarını - Müsavatı və AXCP-ni çətin vəziyyətdə qoyub.

Bu güne qədər on minlərlə dollar pulunu almış və əvəzində saxta arayış, saxta partiya vəsiqəsi verməklə insanları Avropanın mühacir kamplarında yaşamağa məcbur edən radiikal müxalifət düşərgəsinin temsilçiləri - Müsavat və AXCP rəhbərliyi dələduzluğa görə məsuliyyətə cəlb edilməlidir". Bu sözleri SİA-ya Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Siyasi Şurasının üzvü, "İki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə deyib.

Vüqar Rəhimzadə bildirib ki, Almaniyada və Fransada keçirilən məhkəmə proseslərində təkcə Müsavat partiyasının Avropa törəməsi olan AKM-in adı 300 min avroluq korrupsiya hadisəsində hallanır: "Əlbəttə ki, AXCP də siyasi mühacir alveri işində xeyli gəlir əldə edib: "Xatırladaq ki, bir müddət önce Qənimət Zahidin "Azərbaycan saatı" kənarında canlı yayım zamanı zəng edən AXCP üzvü qeyri-ixtiyari olaraq Əli Kərimlini ifşa etmişdi. Zəng edən cəbhəci bildirdi ki, bu günə qədər ona Avropaya getmək üçün 500 nəfər müraciət edib. Onlardan biri sənədləri yiğmədən 10 min manat xərcleyib. Təkcə AXCP-nin vəsiqəsini almaq üçün isə 3 min manat xərc çəkib. Cəbhəçinin sözlerinə görə, 10 min manat xərc çəkilsə də, 3 min manata AXCP-nin vəsiqəsi alınsa da, bütün sənədlərin keçərlə olması üçün həmin şəxsin Əli Kərimli ilə mütləq şəkli olmalıdır. Bu cür faktlardan sonra AXCP sədri Avropada zillet içinde yaşayan, intihar etməyə məcbur olan mühacirlərin məsuliyyətini boyundan atmağa cəhd göstərir".

Vüqar Rəhimzadə diqqətə çatdırıb ki, Almaniyada və Fransada aparılmış araşdırılmaların nəticəsində Müsavat partiyasının verdiyi saxta arayışlarla və vəsiqələr oturum almağa çalışan xeyli soydaşımız saxlanılıb, deportasiya edilib: "Bu cür hallar AXCP-nin verdiyi saxta arayış və vəsiqələr də əlaqədar müşahidə edilib. Məsələn, AXCP üzvü Nadir Məmmədov 2017-ci ildə Almaniyadan deportasiya olunub. Bu ölkədən sığınacaq istəyən Nadir Məmmədova yerli məhkəmə rədd cavabı verib. Alman məhkəməsi onun sənədlərinin saxta olduğunu təsdiq edib. Müsavat Partiyasının saxta üzvlük vəsiqəsi ilə Avropaya gələnlərdən biri barədə isə cinayət işi açılıb. Elnur Aydin oğlu Mirzəyev Azərbaycan

Respublikası Cinayet Məcəlləsinin 320.1 maddəsi ilə şübhəli şəxs qismində istintaqa cəlb edilib. Yaşadığı ölkənin məhkəmə orqanı müsavatçının sənədlərinin saxta olduğunu aşkarlayaraq digər ölkəyə deportasiya edilməsinə qərar verib. Təccübülüdür ki, Müsavat Partiyası da onun sənədlərinin saxta olduğunu təsdiqləyib. Həmçinin Elnur Mirzəyevlə əlavə edib ki, AXCP-nin və Müsavatın piket xarakterli yığıncaqlarında iştirak edənlər Avropaya qaçmaq üçün şəkil çəkdirirlər ki, lazımda olan da guya "müxalifət" olduqlarını sübut edə bilsinlər. Bu əməliyyatdan sonra isə əlbəttə Əli Kərimlinin və Arif Hacılının "bazarı" açılır. Verilen hər saxta arayışın qiyməti 2-3 min avro ətrafında deyisişir: "Artıq Avropada Əli Kərimlinin və Arif Hacılının saxta müxalifətçiləri bir-birinin aradıca ifşa olunur və həmin şəxslər ölkələrdən deportasiya olunurlar. Odur ki, inđi radikal dəşərgənin "qanı qaradır". "Mühacir biznesi" sürətə çökür və bazar bağlanır. Necə deyerlər, ayaq tutan yalanları dəha yerim".

Ceyhun Rasimoğlu

UNESCO-nun Baş Konfransı çərçivəsində Mədəniyyət nazirlərinin forumu keçirilib

Parisda UNESCO-nun Baş Konfransının 40-ci sessiyası çərçivəsində mədəniyyət nazirlərinin forumu keçirilib.

AZERTAC xəbər verir ki, forumda 130-a qədər ölkənin Mədəniyyət nazirləri iştirak edir. Forumun çərçivəsində "Mədəniyyət və irs - dialoq və sülh üçün bərpa olunan enerji", "Tehsildə mədəniyyət - insan inkişafı və innovasiya üçün fundamental ölçü", "Dayaniqli inkişaf və məşgulluq üçün mədəniyyət və yaradıcılığa investisiya qoyuluşu" və "İctimai məkanda mədəniyyət - sosial və şəhər transformasiyasının təkan-verici qüvvəsi" mövzularında dörd panel keçiriləcək.

Forumu açıq elan edən UNESCO-nun baş direktoru Ondre Azuley tədbirin ehəmiyyətinə toxunaraq Baş Konfrans çərçivəsində ilk dəfə həyata keçirilən Forumun həm üzv dövlətlər arasında, həm də üzv dövlətlərə təşkilat arasında əməkdaşlığın inkişafına töhfə verəcəyini qeyd

edib.

"Mədəniyyət və irs - dialoq və sülh üçün bərpa olunan enerji" mövzusuna həsr olunmuş panelde Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qurayev çıxış edərək, mədəniyyət və mədəni irsin qorunması sahəsində ölkə və beynəlxalq səviyyədə həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verib. Azərbaycanda müxtəlif etnik və dini mənsubiyyətə malik insanların ənənələrini qoruyub saxlamaqla əsrlərdir sülh şəraitində birgə yaşadıqlarını, həmçinin ölkədə mövcud olan mədəni və dini abidələrin qorunması və bərpasına xü-

susi diqqət yetirildiyini bildirib. Bu sahədə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fonduñun prezidenti, UNESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban Əliyevanın, elecə də Fonduñ müstəsna rolunu qeyd edib.

Həmçinin, Ə.Qarayev mədəniyyətə və dillərətərəfli tədbirlər və inkişafında 2008-ci ildən ölkə başçısının təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Bakı Prosesi"nin rolunu vurgulayaraq, bu təşəbbüs çərçivəsində həyata keçirilən Ümumdünya Mədəniyyətlərətərəfli Dialoq Forumlarının mədəni müxtəliflik və dialoqu təşviq et-

məkələ dönyada dayanıqli inkişafa töhfə verdiyini bildirib.

Nazir Ermənistanın Azərbaycanın torpaqlarının 20 faizini işğal etməsi nəticəsində bir milyon azərbaycanının öz doğma yurdundan didərgin düşdüyü və qaćqın və məcburi köçkünlərin həyatı yaşayan bu soydaşlarımızın mədəni hüquqlarından istifadə edə bilmədiyini diqqətə çatdırıb.

Forumda münasibətlərin sülh şəraitində inkişaf etdirilməsi və insan təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi məqsədi ilə dialoqa önem verən və etimad yaradan innovativ, beynəlxalq səviyyəli tədbirlər təşkil edən UNESCO-nun rolu yüksək qiymətləndirilib. Bildirilib ki, forum inklüziv, mədəniyyətətərəfli dialoqun, mədəniyyət ifadələrinin təbliğini təşviq edən təşəbbüsler və mexanizmlər haqqında danışmaq üçün vaxtında çağırılıb. Sülhün qorunub saxlanması və davamlı inkişafın təmini baxımından mədəniyyətlərətərəfli Dialoq Forumlarının mədəni müxtəliflik və dialoqu təşviq et-

Milli Məclisin növbəti plenar icası keçirilib

Dünən Milli Məclisin növbəti plenar icası keçirilib. İclası Milli Məclisin Sədri Oqtay Əsədov açaraq gündəliyi təqdim edib. Sonra 21 məsələdən ibarət gündəlik təsdiqlənilər. Üçüncü oxunuşda müzakirəyə çıxarılmış iki məsələni təqdim edən Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Aqiyə Naxçıvanlı bildirib ki, "Uşaqların zərərləri informasiyadan qorunması haqqında" 2018-ci il 30 oktyabr tarixli Qanunun icrası ilə əlaqədar olaraq "İnformasiya, informasiyalasdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında", "Uşaq hüquqları haqqında", "Təhsil haqqında", "Reklam haqqında" və "Məktəbəqədər təhsil haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi, həmçinin "Kinematoqrafiya haqqında", "Kütüvə informasiya vasitələri haqqında", "Nəşriyyat işi haqqında", "Televiziya və radio yayımı haqqında", "İctimai televiziya və radio yayımı haqqında", "Telekommunikasiya haqqında" və "Teatr və teatr fəaliyyəti haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi zərurətini yaradıb.

Parlament bu qanun layihələri üçüncü oxunuşda dəstəkləyib.

Hüquq siyaseti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynlinin məlumatı dinləniləndikdən sonra deputatlar "Uşaqların zərərləri informasiyadan qorunması haqqında" Qanunun icrası ilə əlaqədar İnzibati Xətalar Məcəlləsində edilən dəyişikliyə (üçüncü oxunuş) razılıq veriblər.

Sonra iclasda ikinci oxunuşda müzakirəyə təqdim edilmiş 7 qanun layihəsinə baxılıb. Qanun layihələrini komitə sədrləri Aqiyə Naxçıvanlı və Əli Hüseynli, Mədəniyyət komitəsinin sədri Rafael Hüseynov, Milli Məclis Sədrinin birinci müavini, Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərov, parlament Sədrinin müavini, Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri Vahid Ələsgərov, Əmək və sosial siyaset komitəsinin sədri Hadi Rəcəbli təqdim ediblər.

Bildirilib ki, Aile Məcəlləsinə təklif olunan dəyişikliklər (ikinci oxunuş) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 10 dekabr tarixli Fərmanına uyğunlaşdırma məqsədi daşıyır. Dəyişiklik övlad-

lığıgötürme sahəsində idarəetmə mexanizminin, valideyn himayəsindən mehrum olmuş və övladlığa götürülən uşaqların, habelə onları övladlığa götürməyi arzu edən şəxslərin üçotunun təkmilləşdirilməsini, bu prosesdə şəffaflığın təmin edilməsini, övladlığa götürülmüş uşaqların yeni ailələrdə yaşaması və inkişafı prosesine nəzarətin gücləndirilməsini nəzərdə tutur. Layihədə övladlığa götürme üçün yaş həddi nikahda olan şəxslər üçün 25, nikahda olmayanlar üçün 30 yaş kimi müəyyənəşdirilib.

Məlumat verilib ki, Mülki Prosesual Məcəlləde edilən dəyişiklik de (ikinci oxunuş) "Övladlığa götürmə sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" 2018-ci il 10 dekabr tarixli Prezident Fərmanının icrası məqsədilə hazırlanıb.

Deputatların diqqətinə çatdırılıb ki, Mülki Məcəllədə, "Uşaq hüquqları haqqında" və "Valideynlərin itirmiş və valideyn himayəsindən mehrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilmesi barədə qanun layihəsi de (ikinci oxunuş) Azərbaycan Prezidentinin 2018-ci il 10 dekabr tarixli Fərmanının icrası məqsədi daşıyır. Dəyişiklik övlad-

rası ilə əlaqədardır. Təklif olunan dəyişikliklər mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sisteminde övladlığa götürmə sahəsində idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsini, valideyn himayəsindən mehrum olmuş və övladlığa götürülen uşaqların, eləcə də onları övladlığa götürməyi arzu edən şəxslərin üçotunun və övladlığagötürmə sahəsində digər xidmətlərin elektron qaydada aparılmasını və mülki hüquq pozuntusunun tənzimlənməsini nəzərdə tutur. Qeyd olunur ki, hazırkı 3 pilləli üçot sisteminə fərqli olaraq yeni yanaşma təkmil üçotun aparılmasına, məlumatların real vaxt rejimində yenilənməsinə imkan verəcək.

Gündəlikdəki növbəti qanun layihələrinin təqdimatında bildirilib ki, "Diaspor fəaliyyətində xidmətə görə" medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar "Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında" Qanunun 5-ci maddəsinə 5.5 maddəsinin əlavə olunması, həmçinin 8.8-ci maddədə dəyişiklik edilməsi (ikinci oxunuş) 2019-cu il 9 aprel tarixdə İnzibati Xətalar Məcəlləsində edilmiş dəyişikliklərin tətbiqi ilə əlaqədardır.

Əmək Məcəlləsində və "Məşğulluq haqqında" Qanunda edilməsi nəzərdə tutulan dəyişikliklər (ikinci oxunuş) "Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin "Mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemi haqqında Əsasname"nın və "e-sosial" internet portalı haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə" 2019-cu il 15 aprel tarixli Prezident Fərmanına uyğunlaşdırma məqsədi daşıyır.

Plenar iclasda bu qanun layihələrinin hər biri barədə ayrı-ayrılıqda məlumat dinləniləndikdən sonra qanun layihəsi önce əsas kimi qəbul olunub, sonra bütövlükde səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul edilib.

Sonra iclasda Milli Məclisə bir zərfdə daxil olmuş 11 məsələyə baxılıb. Hüquq siyaseti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli bildirilib ki, təqdim olunan qanun layihələrdəki dəyişikliklər Azərbaycan Prezidentinin 2019-cu il 3 aprel tarixli "Məhkəmə-hüquq sistemində islahatların dərinləşdirilməsi haqqında" Fərmanının icrası məqsədilə hazırlanıb.

Ölkəmizdə həmin istiqamətdə işlər görülməyə başlanıb və qısa müddətdə Fərmanın müsbət nəticələrini həm hüquq ictimaliyəti, həm də bütövlükdə cəmiyyətizm hiss etməkdir. Fərmanın icrası ilə bağlı Milli Məclis öz öhdəsinə düşən işlərin bir hissəsinə sessiyanın əvvəlində

başa çatdırıb (kommersiya məhkəmələrinin və yeni inzibati məhkəmələrin yaradılması ilə bağlı layihə), hazırda təqdim olunmuş layihələr zərfi isə qanunvericilik işlərinin ikinci mərhələsini təşkil edir. Bir sıra qanunvericilik aktına əlavə və dəyişiklik edilməsi nəzərdə tutulur. Komitə sədri onu da qeyd edib ki, Prezidentin Fərmanındakı bir mühüm məsələ de vahid məhkəmə təcrübəsinin formallaşdırılmasıdır. Məlumat dinləniləndikdən sonra deputatlar birinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılmış "Məhkəmə və hakimlər haqqında", "Dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında", "İnzibati icraat haqqında", "Məhkəmə-Hüquq Şurası haqqında", "Lisenziyalar və icazələr haqqında" qanunlarda və 4 Məcəllədə - Mülki Prosesual, Cinayət-Prosesual, İnzibati Prosesual və İnzibati Xətalar məcəllələrində dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələrini, həmçinin bir oxunuşda müzakirəyə verilmiş "Vəkillər və vəkillik fəaliyyəti haqqında" və "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələrini ətraflı müzakire ediblər.

Fikir mübadiləsində Qüdret Həsənquliyev, Fazıl Mustafa, Tahir Kərimli, Siyavuş Novruzov, Fəzail Ağamalı, Qəniro Paşayeva, Çingiz Qənizadə, Ayten Mustafazadə, Fərəc Quliyev rəy və təklifləri bildiriblər.

Çıxışları yekunlaşdırıb Milli Məclis Sədrinin birinci müavini Ziyafət Əsgərov diqqətə çatdırıb ki, dövlətimizin başçısı məhkəmə sisteminde vahid hüquqi yanaşmanın olmasına, ədalət mühakiməsinin keyfiyyətinin yüksəlməsini isteyir.

Qanun layihələri ayrı-ayrılıqda səsə qoyulub. Müzakirədən keçən 9 qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edilib. Deputatlar bir oxunuşda müzakirəyə təqdim olunmuş "Vəkillər və vəkillik fəaliyyəti haqqında", həmçinin "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsine de müsbət münasibət bildiriblər. Bununla da Milli Məclisin növbəti plenar icası başa çatıb.

Rəfiq Kamalqızı

"Jewish Journal" nəşrində Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Albert Aqarunovun abidəsinin açılışı barədə məqalə dərc edilib

Amerikada çıxan "Jewish Journal" nəşrində Azərbaycan Dağ Yəhudiləri İcmasının rəhbəri Melih Yevdayevin məqaləsi dərc edilib. Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Albert Aqarunovun abidəsinin açılışına həsr edilmiş məqalədə müellif yazır ki, noyabrın 15-də abidənin açılış mərasimində Azərbaycan hökumətinin və respublika ictimaliyətinin, müxtəlif icma və təşkilatların nümayəndələri, o cümlədən Simon Vizental Mərkəzinin eməkdaşı, rəvvin Avraam Kuper, ABŞ-in Beynəlxalq Dini Azadlıqlar Komissiyasının rəhbəri və Xristian Liderlər Konqresinin prezidenti Conn Mur, İsrailin baş fəxri sefard ravvini Şvomo Amar, Avropa, ABŞ və Latin Amerikasından olan bir neçə ravvin, habelə Amerikanın qərb ştatlarından olan senatorlar iştirak ediblər.

Müellif daha sonra Milli Qəhrəmanın həyatı barədə yazır. Yevdayev qeyd edir ki, əhalisinin 95 faizi müsəlmanlar olan, eyni zamanda, yəhudi icmasının inkişaf etdiyi Azərbaycanda Albert milli qürur rəmzidir. 1991-ci ilde SSRİ dağıldan sonra Albertin hərbi xidmətdən imtina etməyə və ya Azərbaycanı tərk etməyə tam hüquq vardi. Buna baxmayaraq, o, Ermənistanın Azərbaycan ərazisində soxulduğu bir vaxtda könüllü olaraq Azərbaycan Ordusuna daxil oldu. Albert çox bacarıqlı tankçı idi. O, öz bilik və vərdişləri sayəsində bir gün ərzində ermənilərin 9 tankını və iki zirehli yük maşınısı sıradan çıxara bilmədi.

Albert Şuşada qətlə yetirilib. Son damla qanına qədər bu şəhəri müdafiə edən Aqarunov yaralı əsgər yoldaşlarını xilas etmək üçün öz tankından çıxan anda erməni snayperi onu nişan aldı. 1992-ci il mayın 8-də dünya yəhudiləri, Azərbaycan və bu ölkəni seven her kəs esl qəhrəmanı itirdi. Albertin cəmi 23 yaşı vardi.

Bu abidə Albert Aqarunovun xatirəsinə ehtiramın ilk nümunəsi deyil. Albertin uşaqlıq illərinin keçdiyi evin divarında xatirə lövhəsi vurulub, vaxtile təhsil aldığı məktəbə onun adı verilib. Albert Bakıda, Şəhidlər xiyabanında dəfn edilib. Keçən il Bakının ən gözəl küçələrində birinə onun adı verilib. 1992-ci ilin iyun ayında Albert hərbi xidmətə görə ali mükafata - Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görüldü. Melih Yevdayev məqaləsinin sonunda yazır ki, Albert Aqarunov Azərbaycan və yəhudi xalqları arasında, bütövlükdə müsəlmanlarla yəhudilər arasında qardaşlıq və dostluq rəmzidir.

JEWISH JOURNAL
A Statue Unveiled: A Jewish War Hero Honored in a Muslim Land

November 13, 2019

LATEST STORIES

- Armenian Accuse of Advocating Right of Return Fall At CA Deen Convention
- Senate Set to Create New Supreme Among Least Racist Incidents on Campus
- These Muslim Separatists Want to Become Conservatives
- Pompeo Says Israeli Settlements Aren't Illegal
- Beth以色列

BSU-da İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə və "Nəsimi ili"nə həsr olunmuş tədbir keçirilib

Əliyevin adı ilə, bilavasitə bağlıdır. Məhz Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələrindən ilk dəfə Nəsiminin 600 illik yubileyi YUNESKO-nun tədbirləri siyahısına daxil edilmiş və 1973-cü ilde beynəlxalq məqyasda qeyd olunmuşdur. Həmin dövrdən etibarən, Nəsimi ırsının və bütövlükde, klassik Azərbaycan mədəniyyətinin daha əhatəli araşdırılması istiqamətində müüm addımlar atılmışdır. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Dilci-

Dünən Bakı Slavyan Universitetində Azərbaycanın böyük şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə və "Nəsimi ili"nə həsr olunmuş "Çün Nəsimi əyyamın sultarıdır, Dövr onun, dövrən onun dövrənidir!" adlı geniş tədbir keçirilib. Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının Humanitar siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü müavini Məhərrəm Əhmədov, Təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov, "Kaspi" Mətbuat və Təhsil Mərkəzinin rəhbəri, "Kaspi" qəzetiñin təsisiñiñ Sona Vəliyeva, Təhsil eksperti, professor Şahlar Əsgərov, Xalq artisti Rasim Balayev, ölkəmizdə fəaliyyət göstərən xarici ölkə səfirliklərinin nümayəndələri, media strukturlarının rəhbərləri iştirak ediblər.

Tədbirdən əvvəl iştirakçılar universitetin foyesində Tusi Tərtibat və Dizayn Mərkəzi tərəfindən təşkil edilmiş "Nəsimi-650" adlı sərgi ilə tanış olublar.

Tədbiri giriş sözü ilə açan BSU-nun rektoru, professor Nurlana Əliyeva bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 2018-ci ilin noyabrında böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə qeyd edilməsi məqsədilə Sərencam imzalayıb: "İ.Nəsimi Azərbaycan xalqının ümum possibilità mədəniyyətinə bəxş etdiyi qüdrətli söz ustalarından. O, Şərqi zəngin mədəni-mənəvi sərvətləri üzərində ucalmış və bədii söz sənətinin son dərəcə qiyamılı incilərinə meydana getirmişdir".

Professor N.Əliyeva vurğulayıb ki, Nəsimi ırsının Azərbaycan xalqının mənəviyyat xəzinəsində layiqli yerini tutması ötən əsrin 70-ci illərində geniş fealiyyəti sayəsində tərxi-mədəni dəyərlərimizə münasibətdə əsaslı dönüş yaratmış Ümummilli Lider Hey-

lik İnstitutu Nəsiminin adını daşıyır.

Tədbirdə AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun Cənubi Azərbaycan Ədəbiyyatı şöbəsinin baş elmi işçisi, professor Rəhim Əliyev çıxışında qüdrətli söz ustası, böyük mütəfəkkir Nəsiminin həyat ve yaradıcılığı, eləcə də, hürufilik fəsəfi təliminin mahiyyəti haqqında ətraflı məlumat verib.

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Şəref Cəlliçi çıxışında azadlıq ideyalarının Nəsimi yaradıcılığında öz geniş eksini tapdığını qeyd edib.

Xalq artisti Rasim Balayev Nəsimi yaradıcılığına verilən yüksək qiymətə və tədbirin yüksək səviyyədə keçiriləsinə görə, BSU-nun rəhbərliyinə təşəkkür edib, universitetin kollektivinə uğurlar arzulayıb.

Sonra tədbir bədii-musiqili hissə ilə davam etdirilib. Bədii-musiqili hissədə Azərbaycan əsilli tanınmış musiqiçi Sami Yusifin İmadəddin Nəsiminin "Şığmazam" qəzəli əsasında hazırladığı musiqili kompozisiyاسının videosu təqdim edilib. "Dərvish qrupu"nın solisti Zeynal Əhmədovun ifasında "Bayati-Şiraz" muğamı səslənib. Ümid Abbaszadənin rejissorluğu ilə BSU-nun tələbələrinin hazırladıqları "Nəsimi və bəşəriyyət" adlı bədii kompozisiya nümayiş olunub. BSU-nun xoreoqrafi Əli Natiqogluun hazırladığı Nəsimiye həsr olunmuş pantomim rəqsi "Arzu" rəqs ansamblı və "Dərvish qrupu" tərəfindən ifa edilib.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

Əbdürəhim bəy Haqverdiyevin 150 illik yubileyi UNESCO-da qeyd ediləcək

UNESCO Baş Konfransının 40-ci sessiyasının çərçivəsində təşkilatın 2020-2021-ci illər üzrə Yubileylər siyahısı təsdiq edilib. Nazirliyden SİA-ya verilən xəberə görə, təşkilatın dəyərlərini, mədəni müxtəlifliyini və universallığını eks etdirməsi, ölkəsinin hüdudlarından kənarada tanınması və regional əhəmiyyət kəsb etmesi kimi meyarlarına cavab verdiyi üçün Azərbaycanın tanınmış dramaturqu, rejissoru və ictimai xadimi Əbdürəhim bəy Haqverdiyevin anadan olmasının 150 illik yubileyi də UNESCO-nun Yubileylər siyahısına daxil edilib.

Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi, UNESCO üzrə Azərbaycan Milli Komissiyası və Azərbaycanın UNESCO yanında daimi nümayəndəliyinin birgə hazırladığı sənəd təşkilatın katibliyi tərəfindən müsbət qiymətləndirilərək təsdiq olunub. Əbdürəhim bəy Haqverdiyevin 150 illik yubileyi ilə bağlı tədbirlər UNESCO səviyyəsində 2020-ci ilde keçiriləcək. Həmçinin, Azərbaycan, Türkiye və İranın birgə təqdim etdiyi "Filosof və yazıçı - Ahi Evranın 850 illik yubileyi" də Yubileylər siyahısına salınıb.

Yeni Azərbaycan Partiyası daim yeniləşən və inkişaf edən partiyadır

Dünən Yeni Azərbaycan Partiyası Yasamal rayon təşkilatında YAP-in yaradılmasının 27 illiyinə həsr olunmuş tədbir keçirildi.

Tədbir iştirakçıları, ilk olaraq, rayon təşkilatının inzibati binasının foyesindəki Ulu Öndər Heydər Əliyevin büstünü ziyarət edib, önungə

gül dəstələri düzərək, xatirəsini bir dəqiqəlik sükütlə yad etdilər.

Tədbirdə çıxış edən YAP Yasamal rayon təşkilatının sədri Tağı Əhmədov YAP-in yaradılması tarixinə nəzər salaraq, keçdiyi inkişaf yolunu diqqətə çatdırıb:

"Xalq və vətənə, dövlətçiliyə xidmət edən YAP Ümummilli Lider Heydər Əliyev ideyalarına əsaslanaraq, ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edib, dövlətçiliyimizin möhkəmlənməsinə və dinamik inkişafına töhfələrini verib. YAP-in qələbələrinin kökündə Ümummilli Lider Heydər Əliyev ideyaları, Onun tərəfindən müəyyənləşdirilmiş strateji xətt və inkişaf strategiyası dayanır. YAP iqtidarda olduğu müddətde, Azərbaycanın siyasi və iqtisadi müstəqilliyi daha da möhkəmlənib və ölkəmizin beynəlxalq aləmdə mövqeyi güclənib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyaset ölkəmizə böyük nüfuz qazandırib və Azərbaycan regionun lider dövlətinə çevrilib".

Tədbirdə çıxış edən "İki Sahil" qəzetiñin baş redaktoru, YAP Siyasi Şurasının üzvü Vüqar Rəhimzadə Ulu Öndər Heydər Əliyevin yaradıcısı olduğu YAP-in ölkədə özbənaliyin, xaos və anarxiyanın hökm sürdüyü, Azərbaycan dövlətçiliyinin məhv olmaq təhlükəsi ilə qarşılaşdıığı zamanda 1992-ci ilin noyabr ayının 21-de yaradıldığı vurğuladı: "Qısa müddətde respublikada ictimai-siyasi sabitlik bərpa edildi, separatçılığın qarşısı alındı və qanunsuz silahlı dəstələr ləğv olundu. Bu gün artıq YAP-in yaranma tarixindən 27 il örür. Bu illər ərizində ölkəmizin siması dəyişmiş, ölkəmiz sabitlik adasına çevrilmiş və iqtisadi sabitlik əldə olunmuşdur. Bu uğurları və nailliyyətləri her bir Azərbaycan vətəndaşı həyatında hiss edir. Ölkəmiz beynəlxalq tədbirlərə uğurla ev sahibliyi edir".

Tədbirdə çıxış edən "Səs" qəzetiñin baş redaktoru, fəlsəfe üzrə fəlsəfə doktoru Bəhrəz Quliyev YAP-in yaradılmasının tarixi zərurət olduğunu bildirərək, o zamanki siyasi vəziyyətə diqqət yönəltdi: "Ölkə ərazisində

gedən müharibə, idarəciliyin yoxluğu, səriştəsiz insanların rehbərlikdə olması, daxili qarşışdırma Azərbaycanı parçalanma və vətəndaş müharibəsi təhlükəsi qarşısında qoymuşdu. Partiyanın yaradılması və uğurlu siyasi fəaliyyət göstərməsi ilə ölkəmiz xoas və hərc-mərclikdən, dönyanın siyasi xəritəsində silinmək təhlükəsində xilas olundu və ölkəmizə demokratik ənənələr gətirildi. Bu günün reallıqları tamamilə fərqlidir. Bu gün YAP avanqard partiyaya çevrilib. Təsadiyüdə deyil ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoymduğu, Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən siyaset Azərbaycanın simasını tamamilə dəyişib. Bu gün YAP 27 illik yubileyini böyük uğurları ilə qeyd edir. Bu uğurların təməlində 1992-ci ilde yaradılan YAP-in rolü əvəzsiz və müstəsnadır. Ulu Öndər Heydər Əliyev ideyalarına sadıq olan və bu ideyalar əsasında fəaliyyət göstərən YAP Möhtərem Prezidentimiz Cənab İlham Əliyevin Sədrliliy ilə böyük inkişaf yolu keçib".

B.Quliyev onu da qeyd etdi ki, bu gün YAP xalqımızın milli maraqlarını ifadə edən vahid və avanqard siyasi qüvvəyə çevrilib. Bu gün ümumxalq partiyasına çevrilen YAP ölkənin ictimai-siyasi proseslərində yaxınlaşdırma və iştirak edərək, xalqımızın inam gətirdiyi lider partiyadır.

Sonra YAP sıralarına yeni üzv qəbul edilən bir qrup gəncə üzvlük vəsiqəleri təqdim edildi. Partiyanın 27 illiyi münasibətlə YAP Yasamal rayon təşkilatının ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakına görə bir qrup partiya fəali Fəxri Fərmanla təltif edildi.

Tədbir bədii hissə ilə davam etdi.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Qarakənd faciəsindən 28 il ötür

1 991-ci il 20 noyabr tarixində Xocavənd rayonunun Qarakənd kəndinin yaxınlığında, Ağdam rayonunun Mərzili kəndi ərazisində erməni hərbiləşdirilmiş dəstələri tərəfindən vurulan Azərbaycan hərbi helikopter hadisəsindən 28 il ötür.

Qeyd edək ki, 1991-ci il noyabrın 7-də Bakıda Qazaxistan, Azərbaycan, Türkmenistan, Rusiya ve Ermənistən həmsədrlerinin görüşü keçirildi. Görüşün səbəbi Qarabağ müharibəsi və hansı xalqın sıxışdırıldığını diqqətə çatdırmaq olmuşdur. Bu səbəbdən də, həmsədrler razılaşırlar ki, hadisələri öz gözleri ile görsünlər və Xankəndiyə getsinlər. 1991-ci il noyabrın 18-da Mixail Qorbaçovun şəxsi köməkçisi Kremlən Bakıya zəng vurur və Azərbaycan Respublikasının Dağılıq Qarabağ rəhbərliyindən xahiş edir ki, Təhlükəsizlik Şurasının növbəti iclasını Dağılıq Qarabağda keçirsin, çünki ərazi-dəki torpaq iddiasında olan erməni liderlərinin və Moskva nümayəndələrinin də bu iclasda iştirakı nəzərdə tutulur. Telefon zəngindən sonra Bakıda siyahı tərtib olunur. Siyahıya Viktor Polyaničko rəhbərlik etməli idi. Nümayəndələr, ancaq güc nazirlərindən və Təhlükəsizlik Şurasının rəhbər orqanlarından ibaret olmayırdı.

Mənbələrdə göstərilir ki, rayon komendantı Nikolay Jinkinin müavini, polkovnik Vladimir Kuşnarikin 1991-ci il noyabrın 18-də tərtib etdiyi və Bakı ilə razılışdırılmış siyahısına "Aşanak" kolxozunun heyvandarlıq birliliyinin sədri Emil Balayan, Vladimir Kuşnarikin özü, beynəlxalq erməni diasporu (əsasən, Fransa və Kaliforniya erməni kilsələri) tərəfindən maliyyələşdirilən "Krunk" təşkilatının Dağılıq Qarabağdakı ideoloqlarından Oleq Yesayan, "Yevkrapa" cəmiyyətinin maliyyə məsələlərinə baxan, onun Livan erməni diasporu ilə əlaqələndiricisi Leonard Petrosyan, zabit Tatavis Baqramyan və Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin Ağdam, Xocavənd, Füzuli, Cəbrayıllı, Xocalı, Əsgəran rayon şöbələrinin liderləri və onların Bakı nümayəndəsi daxil olsun. Məşvəret lenta alınmalı və respublika televiziyanın "Günün ekranı" xəbərlər programında göstərilməli idi. Saat 13:40 dəqiqədə Ağdam Hava Limanına verilən xəbərdən sonra bu adamlar vertolyotla minmirlər.

Rəsmi Moskva iclasda dövlət katibi Tofiq İsmayılov və baş prokuror İsmət Qayıbovun hökmən iştirakını xahiş edir. Bu xahişi isə, məhz polkovnik Georgi Septa çatdırır. 1991-ci il noyabrın 19-u siyahı tərtib olunur və ilkin siyahı Tofiq İsmayılovun rəhbərliyile müzakirə edilir. Millət vəkilləri Vaqif Cəfərov və Vəli Məmmədov siyahıdan çıxarırlar. Onların yerine güc nazirləklərinin, qoşun birləşmələrinin rütbəli məmurları salınır. Siyahıya Viktor Polyaničkonun başçılıq etməsi qüvvədə qalır.

Ancaq 1991-ci il noyabrın 19-da gecədən xeyli keçmiş siyahı təzələnir. Viktor Polyaničkonun, güc nazirlərindən seçilmiş şəxslərin adları siyahıdan çıxarırlar. Millət vəkilləri Vaqif Cəfərov və Vəli Məmmədov siyahıya daxil olunur. Tofiq İsmayılov tərtib olunmuş siyahıya başçılıq etməli, Ağdamda Təhlükəsizlik Şurasının səyyar iclası keçirməliydi. Yeni siyahını Ayaz Mütəlli-bov 1991-ci il noyabrın 19-u, saat 23:00-da təsdiqləyir. Siyahıdakıların bəzilərinə hazırlıq üçün telefon zəngləri olunur. Dağılıq Qarabağa gedəcək adamların siyahısı DQ rəhbərliyinə, Ağdam Hava Limanına, hərbi komendantə və Moskvaya göndərilir. Qrupun Dağılıq Qarabağ ərazisindəki fəaliyyətinə isə, üçlük nəzarət edir - Dağılıq Qarabağ

təhlükəsizlik reisi, polkovnik Georgi Septa, herbi komendantın müavini, polkovnik Vladimir Kuşnarik və Xocavənd milis reisi və polkovnik Oleq Osenov.

Güləblə və Yenikənd istiqamətlərində herbi maşınlarda qurulmuş (M-16-26 və MS-22-22 nömrəli) və Ağdam, Xocalı hava limanlarının uçuş və enmə zolaqlarını nəzərətə götürən radarlar vasitəsilə saat 14:05-de Ağdamdan Qarakənd istiqamətinə uçaq Mi-8 N72 vertolyotun rabitə əlaqələri kəsillir. Qırılmış rabitə ilə bağlı ilkin məlumatlar Xocavənd istiqamətində ötürülür. Lakin törədilən faciə haqqında ilkin məlumat təqribən altı saatdan sonra verilir. Ağdam, Xankəndi və Xocavənd hərbi birləşmələrinin komandanlığı susurdu. Hesablamalara görə, Qarakənd üzərində üç yüz metr yüksəklikdə uçaq Mi-8 N72 vertolyotu 1991-ci il noyabrın 20-də saat 14:42 dəqiqədə vurulur. Faciə haqqında ilkin məlumat Prezident Aparatına saat 19:55-də çatır. Lakin bu faciə haqqında xəber Xankəndidən erməni dilində yayımlanan "Vətən və vətəndaş" verilişinin xəbərlər bölməndə, saat 15:30-da yayılmışdı. Həmin gün Yerevan radiosu saat 16:15-də həmin xəbərin "qəza" kimi şərhini verir. Həmin məlumatı saat 16:40-da Tehran radiosu, 17:00-da Moskva radio-su açıqladı.

Həlak olanlar arasında Azərbaycan Respublikasının Dövlət katibi Tofiq İsmayılov, Baş prokuror İsmət Qayıbov, Dövlət müşaviri, sabiq daxili işlər naziri Mehəmməd Əsədov, millet vekilliği Vaqif Cəfərov və Vəli Məmmədov, baş nazirin müavini Zülfü Hacıyev, Prezident Aparatının şöbə müdürü və jurnalist Osman Mirzəyev, Qazaxıstan daxili işlər nazirinin müavini Sanal Serikov, Azərbaycan Dövlət Televiziyanın jurnalisti Ali Mustafayev var idi. Ümumilikdə, qəza nəticəsində 22 nəfər həlak olub.

İlkin olaraq, Azərbaycanın nümayəndə heyətinin məlumatına görə, cəsədlərdən 12-si tam şəkildə tanınır, 3-cü qismən tanınır, qalanlarının şəxsiyyəti isə ekspertiZA nəticəsində müyyən edildi.

Qeyd edək ki, 2010-ci il noyabrın 20-də Qarakənd faciəsi ilə bağlı qaldırılmış cinayət işinin istintaqı dayandırılır. Səbəb hadisənin baş verdiyi ərazinin Ermənistən silahlı qüvvələri tərəfindən işğal olunması idi. Cinayəti törədən şəxsləri müəyyənləşdirmək mümkün olmayıb. Azərbaycanın dövlət və ictimai xadimlərinin bir vertolyata yığılıraq vurulması xüsusü hazırlanın planın tərkib hissəsi idi. Vertolyotun isə ermənilər tərəfindən vurulması isə dəqiqləşib. Həmin şəxslərin bir vertolyotda uçması ilə bağlı ermənilər dəqiq məlumat verilib və hər şey öncədən planlaşdırılıb.

Bütün bunlar müstəqilliyini təzəcə qazanmış Azərbaycana qarşı məkli şəkildə hazırlanmış terror aktının tərkib hissələri idi. Hadisədən 28 il keçməsinə baxmayaraq, indiyədək terror aktının üstü tam aqalmayıb və ermənilərin azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdiyi digər soyqırımlar kimi, bu cinayəti törədənlər hələ də cəzasız qalıblar.

ZÜMRÜD

Paşinyanı əsir götürüb, alına da tapança dayayıblar

Erməni siyasi fəalının iddiası maraqlıq gurucudur

Ermənistən baş naziri Nikol Paşinyanın Sorosun təsiri altında fəaliyyəti barədə irəli sürürlən iddialar ilk dəfə deyil. Artıq hakimiyət daxilində də parçalanmış qanadlar iki istiqamətdə fəaliyyət göstərməkdədir - sorosular və anti-sorosular. Erməni mətbuatı və ictimai rəyi Paşinyanın bu və ya digər fəaliyyətinin təhlilərini apararkən, onun heç də öz istəyi və iradəsi ilə ölkəsinə idarə etmədiyi məlum olur. Daha dəqiq desək, əger erməni baş nazır ister ölkəsində, istərsə də beynəlxalq turnelərde etdiyi çıxışları zamanı, bilavasitə "Soros" Fondunun verdiyi təlimatları əsasında danışır və həmin danışçılar, araqı boşboğazlıq kimi qeydə alınmadadır.

Narek Malyan: "Sorosular öz iradələrini baş nazirə dikte edirlər və boşboğazlıq məcbur edirlər"

Məsələ ilə bağlı ermənilərin "aysir.am" saytı erməni siyasi fəali, "BETO" siyasi hərəkatının rəhbəri Narek Malyanın maraqlıq fikirlərini yayıb. "Facebook" sosial şəbəkəsində canlı yarılma çıxaraq, fikirlərini yayan Malyan qeyd edib ki, sorosular Nikol Paşinyanı girov götürüb. "Onlar öz iradələrini baş nazirə dikte edirlər və boşboğazlıq məcbur edirlər" deyə bildirən erməni siyasi fəali Nikolun ağır atlet və transgender Mel Daluzyanla bağlı fikirlərinə yönəldib. Belə ki, erməni baş nazirin LGBT-ni dəstəkləməsi də kimsəyə sərr deyil. Lakin erməni ictimaiyyəti bu siyasetə qarşı çıxır və baş nazirin transgenderi şəxsi nəzarətində saxlanması barədə dediklərini hiddətə qarşılıyır.

Rövşən NURƏDDİN OĞLU

Ermənilərin hər zaman təxribata gedə biləcəklərini unutmamalıq

Qarakənd faciəsi bütün Azərbaycan xalqının, elitanın faciəsi idi, çünki, Azərbaycanın demək olar ki, hakim elitasının aparıcı özəyi həmin vertolyotda idi və vurularken həyatlarını itiriblər. Bunu SIA-ya məsahibəsində Siyasi İnnovasiyalar və Texnologiyalar Mərkəzinin sədri, politoloq Mübariz Əhmədəoğlu deyib. Politoloq qeyd edib ki, biz həmişə ermənilərin nə boyda təxribata gedə biləcəklərini unutmamalıq. "Biz eyni zamanda unutmamalıq ki, hökmən xalqın içərisində elita ilə xalqın fasiləsiz birliliyi olmalıdır. Yəni, Azərbaycanın o dövrdeki geri getmələri, bizim məglubiyyətlərimizin en əsas səbəblərindən də biri o oldu. Bu onu göstərir ki, elitasız xalq ciddi bir şey əldə edə bilməz. Eleca de hökmən elita ilə xalq arasında birlilik vacibdir", deyə mərkəzin sədri bildirib. Qarakənd faciəsini tərədən ermənilərin terrorçu luq xisliyi ilə yanaşı onların düşmənciliyinə də toxunub. "Vertolyotun vurulmasını reallaşdırın erməniləri başqa cür xarakterə etmek də düzgün deyil. Bu ermənin xisliyidir və onların başqa namərdlikləri də var. Onların buna bənzər başqa terror hadisələri də var. Yəni, erməni ola bilər dünənən başqa dövlətləri ilə temasda olanda özünü başqa cür aparsın. Amma Azərbaycan və azərbaycanlılar üçün erməni həmişə düşməndir və mən elə başa düşürəm düşmən də olacaq", deyə Mübariz Əhmədəoğlu vurgulayıb.

Ermənistən hökumətində həyəcan siqnalı

Ermənistən hökuməti daxilində son günlər ortaya çıxan geniş ictimai narazılıq və Paşinyanın reytinginin sürətlə aşağı düşməsi ilə bağlı ciddi narahatlıq və həyəcan siqnalı artıqdadır. SIA Ermənistəna məxsus aysor.am saytında yayılan məlumatla istinadən xəber verir ki, bu barədə "İrates" qəzeti yazar. Qəzet yazar ki, hakimiyət şəbəkə mübarizəsinin sonuz təzahürlərindən də çox qorxur. Bir zaman hərəkətsiz qalan siyasi qüvvələr müxtəlif cəbhələrdən hərəkətə keçib. Serj Sarkisyan olduqca maraqlı mesajlar göndərir, təbəbələr Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman Nazirliyini mühəsirəyə alır, "Vernatun" ictimai-siyasi klubu da hökumət əleyhinə fəaliyyətini genişləndirir və sair bu kimi proseslər Ermənistən hakimiyəti narahat etməyə bilmir. Çünki, artıq Nikol Paşinyanın komandasında olan çatlar bütün ictimaiyyətin nəzərində yayına bilməz.

Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycan siyasi palitrasında milli siyasi iradəni təmsil edən avanqard siyasi qüvvədir

Müasir Azərbaycanın şəhəri siyasi tarixinin mühüm səhifələrindən birini ümumxalq partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması təşkil edir.

Bu mərhələni ona görə qürur və ifti-hissi ilə şanlı tarix adlandırmış ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması ilə xoş və hərc-mərcək içində olan, vətəndaş müharibəsi ve dünyanın siyasi xəritəsindən silinmək təhlükəsi ilə qarşı-qarşıya qalan Azərbaycanın xillasının və tənəzzüldən azad olaraq tə-reqqi yoluna nail olmasının əsası qoyuldu. Milli maraqların keşiyində duran və vətənpərvərlik hissinin daşıyıcısı olan hər bir azərbaycanının etibarlı partiyasına çevrilən YAP-in müstəqil Azərbaycanın siyasi tarixindəki misilsiz roluna nəzər salmaq üçün bir sırə məqamlara toxunmaq lazımdır. 1980-ci illərin sonunda, keçmiş SSRİ-nin bir sırə respublikalarında olduğu kimi, Azərbaycanda da ictimai-siyasi vəziyyət gərginleşirdi. Ermənistanın Azərbaycana qarşı torpaq iddiaları, soydaşlarımızın doğma yurdlarından deportasiyası və başqa problemlər xalqın səhribini daşdırıldı. Problem onda idi ki, həm SSRİ rəhbərliyi, həm də yerli hakimiyət belə bir vəziyyətin qarşısını almaq niyyətində deyildilər. Bildiyimiz kimi, SSRİ dağıldı və respublikalar öz müstəqilliğini elan etdi-lər. Amma buna baxmayaraq, həmin problemlər daha da gərginleşirdi. 1990-ci illərin əvvellərində respublikamızın vəziyyəti çox ağır idi və prosesleri analiz edə bilən insanlar bunu dərək edirdilər. Azərbaycan günbegün sarsılmaqda idi, ictimai-siyasi proseslər idareolunmaz forma alındı. Hakimiyətdə olan insanlar isə, sanki xalqın maraqlarını unutmuşdular, onların nəye xidmət etdiklerini anlamadı məmkün deyildi. Xalqın müqəddərəti, isteyi və vətənin təhlükəsizliyi onları maraqlandırmırıdı. Həmin dövrde xalq ağır vəziyyətə düşməndü və ən baslıcası, mənəvi cəhətdən sarsılmışdı. Beləliklə, hakimiyətə qarşı ümumxalq narazılığı yaranmışdı və insanlar mitinqlər və etiraz aksiyaları keçirmək, hakimiyətə etirazlarını bildirdilər. Ümumxalq narazılığı fonunda 1992-ci ildə respublikada hakimiyətə gələn AXC-Müsavat cütülyü dağdıcı proseslərin qarşısını, nəinki almadı, ekinə, hərc-mərcək daha da artı, Ermənistanın hərbi təcavüzü daha sürətləndi. Çox qısa zamanda, xalq gördü ki, AXC-Müsavat hakimiyəti de idarəciliyi bacarmır. Bu hakimiyətin faciəsi onda idi ki, bacarıqlı və peşəkar insanları da vəzifədən kənarlaşdırırıdı. Beləliklə, bu hakimiyətin yarımaz siyaseti neticəsində, ölkəmiz uğuruma doğru sürükləndirdi, Azərbaycan məhv olmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qalmışdı. Həmin dövrde Azərbaycan xalqının düşünən beynələri, öndə gedən ziyalıları bu çətin durumdan çıxmışın yeganə yolu Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi hakimiyətə qayıdışında görüldürlər. Çünkü çoxsaylı siyasi hərəkatların, ən müxtəlif məqsədlərə və hədəflərə yönəlmış axınlar dağdıcı fealiyyətinin qarşısını yalnız müdrük siyaset, möhkəm irade və güclü şəxsiyyət etrafında xalqın birliliyi ala bildirdi. İlk növbəde, Ulu Önder Heydər Əliyevin siyasi proseslərə təsir göstərməsi və ictimai-siyasi hərəkatı düzgün istiqamətə yönəltmesi üçün bir siyasi təşkilata ehtiyac duyulurdu. 1992-ci ilin ağır günlərində, xüsusən də, həmin ilin payızına doğru hadisələrin gərginleşdiyi bir məqamda, Heydər Əliyev

Hikmat Şikarov,
Yeni Azərbaycan Partiyası
Pirallahi rayon təşkilatının sədri

və edilən çoxsaylı müraciətlərdən sonra Azərbaycanda yeni bir siyasi təşkilatın yaradılması işinə başlandı. Qısa müddədə görülən işlər öz nəticəsini verdi və 1992-ci il noyabrın 21-de YAP-in təsis konfransı keçirildi. Ölkənin o zamankı rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycanın demokratik inkişaf yoluna qədəm qoyduğu iddia edilsə də, bu konfrans Bakıda yox, məhz Naxçıvanda keçirildi, çünkü onun Bakıda keçirilməsinin mümkün olmaması üçün o zamankı AXC-Müsavat cütülyü bütün "addımları" atmışdı. Bütün bunlara baxmayaraq, ölkənin hər yerindən nümayəndələrin iştirakı ilə baş tutan konfransda çox ciddi qərarlar qəbul olundu, partyanın Nizamnaməsi, Proqramı, rəhbər struktur, seckili orqanları formalaşdı, qarşıda dayanan vəzifələri müəyyənləşdirildi və Ulu Önder Heydər Əliyev partianın Sədri seçildi. Azərbaycan xalqına edilən müraciət nəticəsində bu təşkilatın yerlərde rayon-səhər özəkləri yaranmağa başladı. Ölkədə ictimai-siyasi proseslərə müdaxile etmək istiqamətində ciddi addımlar atıldı və qısa müddədə, YAP Azərbaycandakı ictimai-siyasi təşkilatlar içərisində aparıcı bir gücə çevrildi. Öləkənin xaosa sürükəndiyi, iqtisadi tənəzzülə ugradığı, separatçılıq meyillərinin güclənməkdə olduğu bir vaxtda bu işi təşkil etmək o qədər də asan deyildi. Lakin Heydər Əliyev şəxsiyyəti və Heydər Əliyev siyaseti bunun öhdəsində gələ bilərdi ki, müxalifət partiyası kimi təsis olunan YAP yaradıldığı vaxtdan bir neçə ay keçdiyindən sonra hakim partiya-yə çevrildi. Beləliklə, xalqın təkidli çağrıışı və həmin dövrə ölkəni idarə edə edə biləməyən rəhbərliyin müraciəti ilə Ulu Önder Heydər Əliyev Azərbaycanda siyasi hakimiyətə qayıtdı. Azərbaycan xalqının ürəyində bir ümidi, xaosa, anarxiyaya, qeyri-sabitliyə və Azərbaycanın məhəvə sürüklenməsinə son qoyulacağına böyük inam yarandı. Beləliklə, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin partyanın yaranmasına razılıq vermesi, onun başında dayanması, partyanın işini təşkil etməsi, onun vasitəsilə Azərbaycanın ictimai-siyasi spektrini bir araya gətirərək ölkəni xaosdan və anarxiyadan qurtarmaq istiqamətindəki səyləri xalqın mütləq eksəriyyəti tərəfindən dəstəkləndi. Ötən zaman ərzində, vətəndaşların yüksək etimadını qazanan Yeni Azərbaycan Partiyası hazırlı-xalqın mütləq eksəriyyətinin dəstəyi ilə fealiyyət göstərir. Partyanın gücü yalnız onun sıralarında olan insanların sayı ilə ölçülü. Bu gün Yeni Azərbaycan Partiyasının gücü Azərbaycanın milli gücü, qüdrəti kimi xarakterizə edilir. Xalqının mütləq eksəriyyəti YAP-in avanqard rolunu, onun təkamül yolu ilə ölkəmizi uğurdan-ugura apardığını qəbul edir, bundan qurur duyaraq, her zaman ona dəstək verir. Bu gün Azərbaycan cəmiyyətində daim fəal iştirak edəcəkdir.

yətinin bütün təbəqələrinin nümayəndəleri Yeni Azərbaycan Partiyasının səralarında fəaliyyət göstərirlər. Partiyamızın nümayəndəleri Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müəyyənləşdirildiyi Azərbaycanın inkişaf yoluna sədəqət nümayiş etdirərək, milli maraqlar ətrafında six birleşiblər. Təsadüfi deyil ki, Azərbaycan ictimaiyyətinin, birmənali şəkildə dəstəklədi Yeni Azərbaycan Partiyası bu zamana qədər qatıldığı bütün seckilərdə qələbə qazanıb. Belediyə, parlament və prezident seckilərinin nəticələri, bütövlükda, YAP-in üstün nüfuzunu, xalqın bu partiyaya inamını göstərən başlıca amillərdəndir. Bu məqamda, vurğulamaq olar ki, YAP seckidən seckiyə yeni texnologiyalar və mexanizmlər gedir, dünyanın qabaqcıl seçki təcrübəsini Azərbaycana getirməklə, ölkəmizin öz təcrübəsini dünyaya təqdim edir. Hazırkı reallıqlar göstərir ki, Azərbaycan digər ölkələrin onilliklər ərzində keçdiyi yolu qısa müddətdə keçib və məhüm nailiyyətlər əldə edərək, özü-nəməxsus milli inkişaf modeli formalasdır. 2003-cü ildən etibarən Azərbaycanda Heydər Əliyev siyaseti uğurla davam edir. 2003-cü ildə prezident seckiləri kampaniyası dövründə Ulu Öndərimiz Azərbaycan xalqına müraciət etdi və xalqı Cənab İlham Əliyevi dəstəkləməyə səslədi. Xalq bu müraciətə müsbət cavab verdi və Cənab İlham Əliyevi özünün Lideri seçdi. Prezident İlham Əliyev Heydər Əliyev yoluna sadıqliyini göstərərək, Azərbaycanı uğurla inkişaf etdirir. Bu gün Azərbaycanı 1990-ci ildən əvveli ilə müqayisə etmək mümkün deyil. Həmin illərdə insanlar ən kiçik sosial ehtiyaclarını ödəyə bilmirdilər. Böl-gelərdə işi, qaz, yol yox idi. Ona görə də, əhali böyük şəhərlərə üz tuturdu. Amma hazırda vəziyyət müqayisə olunmaz səviyyəyə gelib çatıb. Bu gün hər bir sahədə uğurlar qazanıb. Azərbaycan güclü dövlətdir, dünyada nüfuzlu olke kimi tanınır, regionun isə lideridir. Bu regionda Azərbaycanın razılığı olmadan her hansı bir layihəni həyata keçirmək mümkün deyil. Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində, ardıcıl olaraq tədbirlər görülür, yeni iş yerləri yaradılır, yollar, körpüller, məktəblər, tibb ocaqları tikilib istifadəyə verilir. Bütün bunlar isə, Ulu Önder Heydər Əliyev siyasetinin bəhələridir. Biz tam əminliklə deyə bilerik ki, çox güclü dövlətlik, geleceyimiz de çox uğurlu görünür. Bir çox beynəlxalq təşkilatların böyük tədbirləri Azərbaycanda keçirilir, çünkü ölkəmiz etibar edirlər. Həmçinin, xaricdən gələn qonaqlar ölkəmizdəki mühitə və inkişafə heyran qalırlar.

Ona görə də, biz öz dövlətimizle fəx edirik və fəx etməyimiz üçün ciddi əsaslarımız var. Beləliklə, qeyd edilənlər bir daha göstərir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri Cənab İlham Əliyev böyük fədakarlıqla və qətiyyətlə YAP-in qurucusu Ulu Önder Heydər Əliyev siyasi kursunu uğurla davam etdirir, regionda söz sahibi olan ölkəmizdən nüfuzu daha da artır. Dövlət başçısının "Bizim hamımızın məqsədi ondan ibarət olmalıdır ki, ölkəmizin maraqlarını müdafiə edək, ölkəmizi bütün bələlərdən qoruyaq, sabitliyi, inkişafı davam etdirək" strateji xətti, qarşidakı illərdə, Azərbaycanın dayanıqlı inkişafı üçün möhkəm zəmin yaradır. Əminlik ki, malik olduğu potensial, xalqın inamı, ideyalarının mükəmməlliyi sayəsində, Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da, Azərbaycanın inkişafı və çiçəklənməsində daim fəal iştirak edəcəkdir.

Haaqada "İstanbul prosesi"nin 7-ci iclasında Azərbaycandakı dini tolerantlıqdan və multikulturalizm siyasetindən danışılıb

Noyabrın 18-19-da Niderland Krallığının Haqqada şəhərində bu ölkənin Xarici İşlər Nazirliyi və "Universal Hüquqlar Qrupu" qeyri-hökumət təşkilatının birgə təşəbbüsü ilə "İstanbul prosesi"nin "Dini dözümsüzlük məbarizə: İnkluzyiv və dözümlü cəmiyyətlər qurmaq, nifrət və zorakılığı geridə qoymaq" mövzusunda növbəti VII görüş keçirilib.

Məlum olduğu kimi, "İstanbul prosesi" BMT İnsan Hüquqları Şurasının 2011-ci ildə qəbul etdiyi "Din və əqide əsasında insanlara qarşı dözümsüzlük, mənfi stereotiplər, stigmatizasiya, ayrı-seckilik, zorakılığa təhrif və zorakılıqla mübarizə" adlı 16/18 nömrəli və BMT Baş Assambleyasının oxşar məzmunlu 66/167 nömrəli qətnamələrində qeyd edilən hallarla mübarizəni nəzərdə tutan fealiyyət planının həyata keçirilməsi üçün mexanizmdir. Söyüdən qətnamələr din və əqide əsasında dözümsüzlük məbarizə aparmaq üçün əsas hökumətlərərəsi siyaset çərçivəsi hesab olunur. Azərbaycan İsləm Əməkdaşlıq Təşkilati tərəfindən irəli sürülmüş və 16/18 nömrəli qətnamənin təşkilatın üzvü qismində əsas sponsorlarından biridir. 2011-ci ildə İstanbulda təsis olunan və dini dözümsüzlüyə qarşı mübarizəni, din və ya etiqad azadlığının təşviq olunmasını nəzərdə tutan "İstanbul prosesi"nin indiyedək müxtəlif ölkələrdə altı görüşü keçirilib.

"İstanbul prosesi"nin bu görüşündə ölkəmizi Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Millətlərərəsi münasibətlər, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdürü Etibar Nəcəfov təmsil edir. Etibar Nəcəfov tədbirin "Dinlərərəsi dialoq, sosial integrasiya və təhsil vəsaitlərə tolerant və inkluzyiv cəmiyyətlərin qurulması" adlı sessiyasında çıxış edərək Azərbaycanın tolerant və inkluzyiv cəmiyyətin qurulması sahəsində əldə etdiyi məhüm nailiyyətlərdən danışılıb. O, bu nailiyyətlərin əldə olunmasında ölkəmizin multikulturalizm siyasetinin böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini bildirib. Belə ki, multikulturalizm siyaseti cəmiyyətdəki etnik, dini və medəni müxtəlifliklərin, eləcə də onların əsasını təşkil edən etnik-medəni dəyərlərin qorunmasını təmin etməklə ölkə daxilində integrasiya proseslərini möhkəmləndirir və bununla da etnik və dini zəmində qarşiduranın qarşısını alır.

Şöbə müdürü multikulturalizm siyasetinin ölkəmizin daxili və xarici siyasetində özünü bürüzə verdiyini qeyd edərək bu siyasetin daxili siyasetdəki təzahürünü ölkəmizdə din və etiqad azadlığının təmin edilməsində, bütün dinlərin, dini məzhebələrin qanun qarşısında bərabər olmasına, dini icmaların fealiyyətlərinə dövlət tərəfindən hər cür dəstəyin göstərilməsində, ölkə daxilində dinlərərəsi münasibətlərin qarşılılıq hörmət və əməkdaşlıq əsasında qurulmasına olduğunu söyləyib.

Xarici siyaset sahəsində isə multikulturalizmin əsas təzahürlərindən biri ölkəmiz tərəfindən bütün dünyada dinlərərəsi dialoqun təşviq olunmasıdır. E.Nəcəfov qeyd edib ki, Azərbaycan 2008-ci ildən bəri bu dialoqu müxtəlif mədəniyyətlər və sivilizasiyalar arasında dialoqu inkişaf etdirilməsini nəzərdə tutan "Bakı prosesi" çərçivəsində uğurla həyata keçirilir.

"Bakı prosesi" çərçivəsində Azərbaycanda bir sıra nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyini qeyd edən şöbə müdürü öten həftə uğurla baş tutmuş Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammiti barədə tədbir iştirakçılarına məlumat verib. O, Sammitdə dünyada müxtəlif dini konfessiyalar arasında dialoq və əməkdaşlığın təşviq olunması, din və ya etiqad azadlığının demokratik cəmiyyətin inkişafında rol, islamofobiya, antisemitizm və xristianofobiya kimi dini dözümsüzlüyün formalarına qarşı mübarizənin vacibliyi məsələlərinin müzakirə olunduğu görüş iştirakçılarının nəzərinə çatdırıb. Şöbə müdürü, həmçinin Sammitdə qəbul olunmuş "Bakı Bəyannamesinin" əsas müddələri haqqında görüş iştirakçılarına məlumat verib.

20 noyabr 2019-cu il

AXCP sədri Əli Kərimli elə zənn edir ki, siyasetdə var-gel etdiyi 26 ildən də çox müddət ərzində etdiyi cinayət və xəyanətləri heç kim bilmir, yanılırsan, ay satqın. Nə bilirdin, Ə.Kərimli? Belə ki, dəfələrlə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsi Ə.Kərimlinin xəyanətkar əməlləri ilə bağlı faktların üzə çıxmasını aşkarlayıb.

Bu, böhtan deyil. Eyni zamanda, keçirilen məhkəmələr zamanı şahid qışmində dindirilənlərin verdikleri ifadələr də bir daha AXCP sədri Ə.Kerimlinin xarici qüvvələrin göndərdiyi maliyyəni eldə etmək məqsədi ilə ölkədə təxribatlar törətmək istəyini də sübuta yetirib. Bildirilib ki, ölkədə qarşışdırma ve təxribat törətmek üçün AXCP sədrinə vəsait toplanılıb. Hələ, üstəlik, AXCP sədrinə Rusiyada da toplanılan vəsaitlərin qanunsuz yollarla Ə.Kerimliyə çatdırıldığı da bildirilir.

Keçirilən məhkəmələrdə o da bildirilib ki, 2013-cü ilin prezident seçkileri ərefəsində Bakıya ixrac edilən "Milli Şura"nın Rusiya vətəndaşlığı olan kinorejissor Rüstəm İbrahimbəyov getirsə də, bu ölü quruma sədrlik etməməklə, bir daha satqınlığını ortaya qoyma. Yena də "şeytanla əmkdaşlığı" əldən verməyən Ə.Kərimli "Milli Şura"nın AXCP-nin bir şöbəsinə çevirdi ve ondan bərk yapışdı. Ən tutarlı meqam isə, məhkəmə zamanı cəbhəçilər Ə.Kərimlinin üzünə duraraq, təsdiqləyiblər ki, həqiqətən də, Rusiyadan hər ay AXCP-yə, müntəzəm olaraq, 30 min dollar pul gəlib. Vəziyyətin belə alınacağını görən Ə.Kərimli bunun hesabatını saxta şəkildə verərək bildirib ki, guya hər ay Rusiyadan ona 500, bəzən

Aparılan araştırmalar bunu deməyə əsas verir. Xaricdəki söyüş qrupunun fəal üzvləri miqrant və digər qanunsuz əməllərlə məşğul olduqları üçün Almaniya polisi tərəfindən həbs olunublar. Bu isə, həm də AXCP, Müsavat və “Milli Şura” rəhbərliyinin ifşası deməkdir. Çünkü həmin xaricdəki söyüş müxalifətini saxta partiya vəsiqələri ilə təmin edib. Avropaya göndərən, məhz müxalifət rəhbərliyi olub. Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz söyüş müxalifətinin ifşa olunmasının Azərbaycanın müəyyən xarici qüvvələrə bağlı olan partiya sədrlerinin siyasi iflası olacağını bildirdilər.

Prezident Yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Surasının üzü, SİM İB-nin sədri Anar Xəlilov: "Xalq xəyanəti və satqınılığı bağışlamır"

- Söyüş, təhqir hər bir insanın şərəf və ləyaqətinin alçaldılması tekçə bizdə yox, bütün dünya dövlətlərinin qanunlarında cinayət hesab olunur. Hansı ki, Azərbaycan-dan AXCP və Müsavatın saxta partiya vəsiqələri hesabına Avropaya gedərək, orada yerləşən insanların müəyyən göstəriş əsasında Azərbaycan əleyhine sosial şəbəkələrdə söyüş və təhqir kampaniyası aparmaları cinayətdir. Onlar Azərbaycan dövləti haqqında elə xoşa-gelmez fikirlər səsləndirirdilər ki, bu fikirlər bağışlanmazdır. Eyni zamanda, bu cür hərəkətləri səviyyə-sizlik və bağışlanmayan bir hərəkətdir. Xalqımız heç vaxt xəyanəti və satqınılılığı bağışlamır. Demək olar ki, adları çəkilən qüvvələr özləri üçün bir ticarət şəbəkəsi yaratmışdır. Almaniya polisinin apardığı axtarışlar zamanı və KİV-lərden əldə etdiyimiz məlumatə görə, siyasi mühacir adı ilə çıxış edənlər, AXCP, Müsavat, "Milli Şura" və digər partiyaların möhür və ştamplarından istifadə ediblər. Əsasən də, bu məsələdə Müsavatın adı daha çox hallanır. Çünkü həbs olunanların bir çoxu Müsavat partiyasının üzvüdür, eyni zamanda, həbs olunalar arasında AXCP-nin və "Milli Şura"nın da üzvüleri var. Düşünürem ki, həbs olunanların Azərbay-

AXCP və Müsavat rəhbərliyi məsuliyyətə cəlb oluna bilər

cana deportasiya olunmaları tam ədalətlidir. Çünkü artıq bu, faktdır. Bu işdə kimin nə günahı varsa, hər kəs qanun qarşısında cavab verəcəkdir ve etdikləri əməllər görə də, qanun çərvি�vəsində cəzalarını alacaqlar. Müxalif partiyalar xaricdən maliyyələşməkələ özlərinə bir biznes qurublar. Bu cür vasitə ilə də özlərinin alver şəbəkəsini quraraq maliyyə qaynağı əldə ediblər. Xaricdəki mühacirlərin həbs olunmaları, açıq şəkildə Müsavat, AXCP və "Milli Şura" rəhbərliyinin eşlər nümayişi idir.

ADİİM-nin sədri, "Avrasiya" İA-nın baş redaktoru Cavid Şahverdiyev: "Əli Kərimli və Arif Hacılı saxta partiya vəsiqələrini 2500-3000 avrova satıblar"

- Leyla Yunus kimi satqın siyasileşmiş QHT rəhbərləri necə "siyasi məhbus" alveri edirdilər, Əli Kərimli kimi partiya sədrləri də eləcə "siyasi mühacir" alveri ediblər. Bu bazar 25 ildir açılıb, yaxşı da qazanc əldə olunub. Radikallar Avropadakı təmsilçiləri ilə birgə bu bazarı idarə ediblər. Təmsilçilər də elə öz aramızdan Avropaya "ixrac" olunanlardı. AXCP, Müsavat adla-

1000 dollar məbləqində dəstək qəlir.

“Siyasi mühacir” “istehsalçısı” Əli Kərimlinin xəyanətləri...

də 210.000 dollar, ABŞ-in Marşal Fondu
dan 21800 dollar, Avropa İttifaqında
120.374 avro, 250 min avro işə eldə olaraq

Ümumilikdə, AXCP-yə yaxın siyasişə mis QHT-lərə təxminən 800 min dollar vəc

miş QHT-lərə təxminən 800 min dollar vəsaitin it ayrılib ki, bu vəsaitin 60 %-i, yəni 500 min dollara yaxını birbaşa Ə.Kərimlinin şəxsi bütçəsinə daxil olub. Məhz bu faktlarda sonra Ə.Kərimli, görəsən, hansı “üzlə” mətininq çağrışığı edərək, xalqa müraciət edir. Abırsızlığının son həddi buna deyirlər. Eyni zamanda, bu sıralamaya Ə.Kərimlinin müəssisə hacır biznesindən və digər qaranlıq sahələrdən elde etdiyi gəlirləri də əlavə edərsən, daha çox milyonluq rəqəmlərin şahidlərinin çevrilmiş olarıq. Bu baxımdan, 100% emiri liklə nəticəyə gəlmək mümkündür ki, AXC sədri və onun baş trolları dövlət maraqlarının milli maraqları anti-Azərbaycan siyasi dairələrinə və həmin dairələrə pul buraxan erməni

ni lobbisinə görə məmənuniyyətlə satırlar. Buna isə dövlətə xəyanət adından başqa heç bir adı vermek olmaz.

Eynulla Fətullayev:
“Ə.Kərimli quduzaşmış
oğru itlərindən də pisdir”

Bəli, bu fikri jurnalist Eynulla Fətullayev özünün "facebook" hesabında dəfələrlə səsləndirib və bu günlərdə Almaniyada "siyasi mühacirlərin" həbsi ilə bağlı olaylardan sonra yənə də söylediyi fikri bir daha təkrar-layıb: "Əli Kərimli və digər murdar cəbhənin virusları oğru itlədir. Bu günlərdə baş verən olayların eleye başında Əli Kərimli durur. AXCP sədri Ə.Kərimlinin sosial şəbəkələrdə ABŞ-da yaşayan xəyanətkar S.Osmanqızının verilişindən xalqı iqtidarin deyil, müxaliifətin mətbuat orqanlarını oxumağa çağırış etməsi, əsl satqınçılıq, xəyanətkarlıq, riyakarlıq və nəhayət, həyasızlıqdır. 26 il ərzində dəyişməyən iyənc alçaqları Azərbaycan siyasetindən, Azərbaycan məmləkətindən tamamilə silmək lazımdır!..."

Bu, həqiqətən də, belədir. Vətən xainlərinin torpağına, elinə, obasına ermənidən bəter qənim kəsilən namərdilər heç vaxt kişi sayılmayıb. Ancaq xalqın nifretinə məruz qalıqlar. Bax, bu marginallar unudurlar ki, anti-Azərbaycan dairələrin qrant paylayan üfunətlü ofislərinin mərmər döşəmələri üstündə gəzib özgə yalı ilə yallanmaqla, heç nəyə nail ola bilməyəcəklər.

B. HÜSEYNOVA

məsələsi ilə bağlı Azərbaycan həkimiyətinin mövqeyindən çıxış etsin, bu mövqeyi dəstəkləsin, Avropa-da təbliğat aparsın... Müsavat və AXCP-nin Avropaya "ixrac" etdiyi "siyasi mühacir"lərin, demek oları ki, hamısı bu istiqamətdə fealiyyət göstəribilər. Amma bu qorxaqlı eləmətidir, mübarizəni kişi kimi, demokratik şəraitdə aparmaq lazımdır. Əlində tutarlı, məntiqli faktını izahın varsa, tədbirlər keçir, konfranslar təşkil et, medianı başına topla, fikirlərini, tənqid və iradalarını hakimiyətin hansı sahədə sehv mövqə və siyaset yürüdüyüünü ictimalılaşdır. Müsavat və AXCP-nin pulla satılan arayışını alıb Avropada köç salandan sonra bu tərəflərə ağız açmaları mübarizə, vətənə millətə, xalqa xidmət demək deyilsəfəriş yerinə yetirməkdir. Avropana da köç salan "siyasi mühacir"lərimiz hakimiyətlə yanaşı, dövlətdən inciyirlər, bayrağımızdan küsürlər... Çünkü buradan belə təlimat alıb ora-ya yollanıblar. Ona görə də, Əli Kərimli və Arif Hacılinin özlərini siğortalamığa cəhdləri uğursuz olur. Orta Müsavatın, AXCP-nin möhürünlənmiş və imzalanmış sənədləri var. Faktlara istinadən demek oları ki, Əli Kərimli və Arif Hacılı saxtə partiya vəsiqələrini 2500-3000 avroya satıblar. İldə, azı 10 adamı xərçə göndərilərsə, bu 30 min avro deməkdir. Bir, iki dəfə icazəsiz aksiyalarda iştirak edənlər, polisin qollarından tutub kənara çəkdiklərə adamlar belə arayışlar alaraq, Avropa-da "köç" salıblar. Belə partiyaların siyasetlə yox, "siyasi mühacir" biznesi ilə məşğul olduqlarından, fealiyyətləri araşdırılmalı və rəhbərlər məsuliyyətə cəlb olunmalıdır.

**“Kaspi” qəzeti
“Müxalifət liderləri
məsuliyyət daşıyırlar”**

- Söyüsləri ilə müzakirə mövzusu olan şəbəkə tamamilə kriminallaşmış və Azərbaycanın əleyhinə müxtəlif dairələrin təsiri altında fəaliyyət göstərir. Onlar gündəmə gələndən Azərbaycan ictimaiyyəti etirazını bildirib, bu dəstənin ölkədəki siyasi münasibətlər sisteminiçən qızışdırır. Bununla bağlı müxtəlif müraciətlər olub, "söyüş çete"sinin düzgün yola dəvet olması ilə bağlı müxtəlif işlər həyata keçirilir. Amma təessüf ki, onlar öz yollarından dönmədilər və çirkin fəaliyyətlərini davam etdirilər. Bir sözə, onların səsləndirdikləri heç bir fikir cəmiyyət tərəfindən normal qarşılıqlanmır. Bu baxımdan, onlar artıq özlərini xərclənmiş və bitirmiş insanlardır. Amma ümumilikdə, könül bulandırmaqdə davam edirlər. Bu proseslərin ilk vaxtlarından biz qeyd edirdik ki, bunlar kimlərinə təsir dairəsindədirlər və tapşırıq icra edirlər. Avropadakı "söyüş çetesi"nin üzvlərinin mühacir biznesi ilə məşğul olmaları ilə bağlı faktların gündəmə gəlməsindən sonra artıq dəqiqləşdi ki, bunlar qeyd etdiyimiz kimi, məqsədli şəkildə çalışıblar. Bir qrup mühacirət etdikləri ölkələrdə siyasi təqiblərə məruz qaldıqlarını əsaslandırib, siqınacaq almaq üçün cəhd göstərib, bir qrup müxtəlif dairelərin əlində alət rolunu oynayıb. Beleliklə də, bunların müstəqil fikir sahibi olmadığı bir daha aydınlaşmış oldu. Radikal müxalifət liderləri də baş verənlərə görə məsuliyyət daşıyırlar. Çünkü prosesin ilk günlərində onlar "söyüş çete"sinin üzvlərini az qala qəhrəman kimi təqdim edirdilər, onlar leksikonundakı söyüşə etirazlarını bildirmirdilər və hətta bundan sanki həzz alırlıdalar. Bu baxımdan, düşünmək olar ki, radikalların da bu məsələlərlə bağlı məsuliyyətləri var.

GÜLYANƏ

Azərbaycanda hüquqi islahatlar yeni mərhələyə qədəm qoyur

Prezident İlham Əliyev: “Azərbaycanda bütün fundamental insan hüquq və azadlıqları, qanunun aliliyi, mətbuat azadlığı təmin olunur”

Bu gün Azərbaycanın ayrı-ayrı sahələrdə əldə etdiyi uğurlar, xüsusilə də, sosial-iqtisadi inkişaf modeli, hüquqi-demokratiya təcrübəsi digər ölkələrə nümunə göstərilir. Aparılan düzgün, məqsədönlü siyasetin bəhəri olaraq Azərbaycan sürətlə müasirləşir, yeniləşir, demokratik proseslərin və azadlıqların təmin edilməsi istiqamətində mühüm uğurlara nail olur. Məhz bu baxımdan hazırda Azərbaycan Cənubi Qafqazın siyasi, iqtisadi və humanitar mərkəzinə çəvrlilib. Bunu nufuzlu beynəlxalq təşkilatların açıqladıqları hesabatlar, eləcə də tanınmış ekspertlərin, hökumət və dövlət rəhbərlərinin söylədikləri fikirlərlə də təsdiq olunur. Söz yox ki, Azərbaycanda bütün sahələrdə əldə olunan uğurlu nailiyyətlərin əsası xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 1993-cü ildə yenidən hakimiyyətə qayıdışından sonra reallığa çevrilməyə başladı. Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan rəhbərliyinə qayıdışı ilə başlıca qayəsini müstəqillik, azərbaycanlılıq, dövlətçilik, ədalətlik, demokratiya, milli tərəqqi, dünyəvilik kimi ümuməşəri dəyərlər təşkil edən yeni bir ideologyanın əsası qoyulmuşdur. Dahi Öndər Heydər Əliyevin apardığı daxili siyaset Azərbaycanın hər bir vətəndaşına azad, sərbəst yaşamaq hüquqlarını təmin etmək və öz rifahını yaxşılaşdırmaq imkanları yaratmaqdan ibarət olmuşdur.

Ali məqsəd insanların hüquqlarının müdafiəsidir

İnsanların ictimai-siyasi və özünüdərinin yetkinləşməsi sayəsində cəmiyyətdəki ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi proseslərin tənzimlənməsində vətəndaşların müxtəlif təbəqələrini və kateqoriyalarını təmsil edən ictimai qurumların fəal rol oynaması dövlətin və insanlar toplumunun daha yüksək inkişaf səviyyəsini təşkil edən vətəndaş cəmiyyətini səciyyələndirən əsas amillərdəndir. Cəmiyyətin problemlərinin həlli sahəsində ictimai qurumların tədricən daha çox funksiyani mənimseməsi ilə dövlət orqanlarının fəaliyyətində daha çox siyasetin müəyyənləşdirilməsi və nəzarət funksiyaları üstün yer tutur. Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan dövlətinin ali məqsədi kimi insanların və vətəndaşların hüquqlarının qorunmasını göstərirdi. Azərbaycan Respublikasının ümumxalq səsverməsi ilə qəbul edilmiş konstitusiyasında insan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının təmin edilməsi dövlətimizin ali məqsədi kimi bəyan edilmişdir.

Demokratik islahatlar həm də, insanların daha yaxşı və firavan yaşaması deməkdir

Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin 1993-cü ildə Prezident seçilməsindən sonra bütün sahələrdə yeni islahatlara start verildi. Buna qədər yeni demokratik şəraitin tələblərinə cavab verməyən, sovet dövrünün ideoloji ənənələri çerçivəsində fəaliyyət göstərən hüquq sistemi də islahatlara tətbiq edilmişdir. Bu sahədə fəaliyyət göstərən hüquq sistemi də islahatlara uyğun dəyişikliklərə məruz qaldı. Bu sahədə fəaliyyət göstərən dövlət təsisatları - prokuror-

luq və məhkəmə orqanları yeni siyasi-iqtisadi formasiyanın şərtləri çərçivəsində yenidən formalasdırıldı. Ulu Öndərin müəllifliyi ilə hazırlanın və 12 noyabr 1995-ci il tarixində referendumda qəbul edilən müstəqil Azərbaycanın ilk Konstitusiyası hakimiyyət bölgüsü prinsiplərini özündə ehtiva etməklə, zamanın tələbi ilə səsləşən hüquqi islahatların heyata keçirilməsinə yol açdı. Konstitusiyada irqindən, milliyetindən, dinindən, dilindən, cinsindən, mənşeyindən, əqidesindən, siyasi və sosial mənsubiyetindən və sair hallardan asılı olmayaraq, hər bir insanın hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi qanunvericilik, icra və məhkəmə orqanları qarşısında ümudə vəziyyəti kimi qoyulmuşdur. Konstitusiyanın qəbul olunması siyasi sistemin müasirləşdirilməsi və demokratik institutların formalasdırılması üçün zəmin yaratıldı. Müxtəlif illərdə referandum yolu ilə konstitusiyaya bir sıra mühüm əlavə və dəyişikliklərin edilməsi insan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının qorunmasına, vətəndaşların həyat səviyyəsinin təmin edilməsinə, demokratianın genişlənməsinə və inkişafına yönəlmüşdür. Artıq hüquqa və ədalətə söykənən, vətəndaş cəmiyyətinin və bazar iqtisadiyyatının inkişafına tam zəmanət verən qanunvericilik bazasının əsası qoyulmuş və onun təkmilləşdirilməsi davam etdirilir. Azərbaycanda çoxpartiyalılıq əsasında demokratik yolla parlament seçilmiş, siyasi plüralizm, şəxsiyyət, söz, mətbuat, vicedan azadlıqları, insan hüquqlarının müdafiəsi və qanunun aliliyi prinsipləri bərqərar olmuşdur.

İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi dövlətimizin ali məqsədidir

Tam qətiyyətlə və əminliklə demək olar ki, 2003-cü ildən sonra Azərbaycanda insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsin-

də yeni mərhələ başladı. Dahi Öndərimiz Heydər Əliyevin siyasi kursunun layiqli davamçısı Cənab İlham Əliyev 2003-cü ildə xalqın mütləq əksəriyyətinin dəstəyini qazanıb, Prezident seçildikdən sonra insan hüquqların qorunması və təhlükəsziliyinin təmin olunması istiqamətində mühüm addımlar atılmışdır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 18 iyun 2007-ci il tarixli Sərəncamı ilə hər il iyunun 18-i ölkəmizdə İnsan Hüquqları Günü kimi qeyd olunur. Ombudsman Aparatının mətbuat xidmətindən verilən məlumatə göre, eləmədar tarixlərə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzre müvəkkili Elmira Süleymanovanın teşəbbüsü ilə, ənənəvi olaraq mayın 18-dən iyunun 18-dək respublikamızda İnsan Hüquqları Aylığı keçirilir. Aylığın məqsədi insan hüquqları sahəsində öten dövrdə əldə edilmiş nailiyyətləri, habelə mövcud problemlərin həlli yollarını müəyyənləşdirməkdir. Azərbaycanda vətəndaşların və insanların hüquqlarının qorunması həm ölkəmiz, eləcə də, region üçün böyük məsbət əhəmiyyətli proseslərin başlangıcıdır. Azərbaycanın dövlət rəmzlərinin qorunmasının konstitusiyaya edilən əlavə və dəyişikliklərlə referendum yolu ilə qəbul olunması da ölkəmizdə vətəndaşların və insanların hüquqlarının qorunması sahəsində yeni mərhələnin göstəricisidir. 2019-cu il oktyabrın 25-26- da Bakıda keçirilən Qoşulmama Hərəkatının XVIII Zirvə Görüşündə Prezident İlham Əliyev çıxış edərək Azərbaycan demokratiya, insan hüquqları və azadlıqları kimi dəyərlərə sadıq olduğunu bildirdi: “Biz fəxr edirik ki, bir əsr bundan əvvəl Şərqdə, müsəlman dünyasında, ilk dəfə olaraq Azərbaycanda demokratik respublika qurulmuş, qadınlara səsvermə hüququ verilmişdir. Bu sahədə biz, hətta əksər Qərb ölkələrini də qabaqlamışq. Demokratik inkişaf Azərbaycanın şüurlu seçimidir. Azərbaycanda bütün fundamental insan hüquq və azadlıqları, qanunun aliliyi, mətbuat azadlığı təmin olunur.”

Kadr islahatları insanların demokratik hüquqlarının qorunmasına hesablanıb

Son vaxtlar Azərbaycanda Prezident İlham Əliyevin iradesi əsasında aparılan kadr islahatlarında insanların demokratik hüquqlarının qorunmasına hesablanıb. Prezident İlham Əliyev oktyabrın 23-də Mikayıl Cabbarovu yeni vəzifəyə təyin olunması ilə əlaqədar qəbul edən zaman deyib: “İslahatlara alternativ yoxdur. Mən yeni iqtisadi model haqqında öz andiçmə mərasimimde fikirlərimi ifade etmişəm. Əsas konturlar o vaxt müəyyən olunub. Ondan sonra aparılan islahatlar, o cümlədən kadr islahatları bu məqsədi güdürlər. Kadr islahatları labüddür, bu, qaçılmazdır. Çünkü mən bunu demişəm, biz XXI əsrde köhnə təfəkkürlə ugurlara imza ata bilmə-

rik. Əlbətə, yeni, savadlı, bilikli, müasir kadrlar, ilk növbədə, Vətənə bağlı olmalıdır, hər hansı bir xarici təsirdən azad olmalıdırlar və vətənpərvər olmalıdırlar ki, Vətənin inkişafı üçün öz səyələrini göstərə bilsinlər”. Sosial Tədiqatalar Mərkəzi “Prezidentin sosial və kadr islahatları ictmai reydə” mövzusunda keçirilən konfrans mərkəzin İdarə Heyətinin sədri, millet vəkili Zahid Oruc bildirib ki, 2019-cu ilin başlanmasına ilə ölkəmizdə həyata keçirilən “Yeni Kurs”un başlıca konturlarını müeyyənləşdirməyə çalışdığımız zaman hər birimiz üçün son dərəcə taleyülü çağırışlar meydana çıxbı: “Burada, ilk növbədə, Prezident İlham Əliyevin rehbərliyi ilə 12 yanvar 2019-cu ildə keçirilən müşavirənin tarixi əhəmiyyətini və yeni mərhələyə keçidin əsas konsepsiyanın üzəndə dayanmaq yerinə düşərdi. Cənab İlham Əliyevin ilin əvvəlində elan etdiyi yeni siyaset kursu islahatların strukturuna, ehatə dairəsinə və hədeflərinə görə əvvəlki illərdən xeyli fərqlənirdi. Bəli, islahatlar sayəsində bugünkü cəmiyyətimiz 10, 20, 30 il əvvəlki illərdəki vəziyyətdən, sadəcə, xronoloji hesab edilən müddətlə fərqlənmirdi, burada fədakarlıqla görülən quruculuq işləri yaşadığımız yeni gerçəklilikləri - nəhəng inşastrukturun formalaslaşmasını, transmilli laiyihələrin getirdiyi gelirlerin ölkəmizin bütün sahələrində yaradıldığı keyfiyyət dəyişiklikləri inkarunmaz gerçəkliyə çevirdi. Həqiqət bundan ibarətdir ki, tarixi hadisələrin düzgün qiyməti zaman keçidkə verilir. Bize görə səhəbet qətiyyət əvvəlki illərin üzərinə kölgə salmaqdan, ondan imtina edilməsindən getmir, əksinə, dövlətimizin iqtisadi-siyasi gücünü müəyyən edən bütün uğurları qoruyub-saxlamaqla quruculuğun yeni modeli irəli sürürlər və problemləri həll etməyin fərqli yolları elan olunurdu”.

Bir sözlə, görünən odur ki, Azərbaycanda həyata keçirilən demokratik-hüquqi islahatlar fonunda insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi başlıca istiqamətdəndən dir. Ölkə Prezidenti İlham Əliyevin çıxışlarının birində dediyi “Azərbaycanda qanunun aliliyi başlıca şərtidir” fikirləri və əlavə olaraq qeyd etdiyi “Biz hüquqi dövlət qurruq və qanun hamı üçün qanun olmalıdır” sərt və qətiyyətli mesajı aparılan siyasetin yalnız və yalnız insanların daha rahat və firavan yaşamasına hədəfləndiyini göstərir. Azərbaycan xalqının məmənluğunu aparılan siyasetin düzgün və əsaslı olduğunu, birmənali şəkildə dəstəkləndiyini nümayiş etdirir.

Rəfiqə Kamalqızı
Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütüvə İformasiya Vasitələrinin inkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunda keçirdiyi müsbəqə təqdim etmək üçün verilir.

20 noyabr 2019-cu il

Əli Kərimlinin mühacir biznesi -faktlar və dəlillər

AXCP sədrinin siyasi ticarət sahəsi ətrafında daha kimlər qarşı-qarşıya gəlir?

Ictimaiyyət metbuat tərəfindən zaman-zaman dağıdıcı müxalifət düssərgəsində təmsil olunan bir sıra siyasi partiyaların qeyri-qanuni ticarət növü ilə məşğul olmaları barədə məlumatlandırılıb. Buna misal kimi, Müsavat partiyasında sözügedən məsələ ilə bağlı hələ də davam edən qarşılıqlı ittihamları göstərmək olar. Hələ iki il öncə, Müsavatın sabiq funksioneri, Avropada yaşayış Elbəyi Həsənli partiya rəhbərliyinin mühacirət biznesini ifşa edən məsələri gündəmə getirmişdi və bu faktlar ictimaiyyətdə rezonans doğurmuşdu. Həmin ifşalardan sonra Müsavatın rəhbərlik strukturları nə qədər çalışsalar da, ifşadan yaxa qurtarmağı bacarmamışdı.

Mühacir biznesinin ən çox istifadə üsullarından biri...

Bu dəfə səhəbət Müsavatdan deyil, Müsavatın əzeli düşməni hesab edilən AXCP-dən və onun sədri Ə.Kərimlidən, o cümlədən, etrafındakı digər mühacir biznesi ilə məşğul olanlardan gedir. Mövzu ilə bağlı aparılan çoxsaylı araşdırılardan sonra bir sıra vacib qənaətlərə gəlmək olar. Məsələn, belə qənaətə gəlmək olar ki, mühacir biznesinin ən çox istifade üsullarından biri etiraz aksiyalarında, xüsusilə, icazəli etiraz aksiyalarında əvvəlcədən müəyyən olunmamış, həkimiyət orqanları ilə razılaşdırılmamış şüarların səsləndirilməsidir. Bu əsulla bir neçə sutkalıq cəza alan dırnaqarası müxalifətlər, daha önce, əldə etdikləri partiya biletleri vasitəsilə, arayışlarla Avropa ölkələrinə üz tutur, guya Azərbaycanda insan haqlarının pozulması və s. bənzər amilləri öne sürüb, siyasi sığınacaqlar almağa cehdlər göstərirler. Bu isə, sözügedən ticarət növünün ən öndə gedənidir və ortada digər faktorlar da mövcuddur.

"Mitinqlərdə feal iştirak etmiş müxalifətçi" arayışı AXCP sədri tərəfindən 3 min dollara (!) satılır

Ə.Kərimli mühacir biznesini əlində saxlamaq üçün ən çox mitinqlər üzərində dayanır. Lakin son mitinqləri onun ticarətinə bəzi əngellər yaratdı. Yeni AXCP sədrinin "Milli Şura" adından teşkil etdiyi icazəsiz mitinqlər, heç bir təsisi göstərmədi. Buna misal kimi dağıdıcı müxalifətin Ə.Kərimli səmtinə yaxınlığı ilə seçilən X.İsmayılin təqnidü cıxişlarını göstəre bilerik. Buna səbəb isə, biabırçı neticələrlə başa çatmasına rəğmən, Ə.Kərimlinin pafosla sosial şəbəkələrdə etdiyi gülünç çıxış və iddiaları idi.

Nəticə olaraq, səbət yetirilib ki, Ə.Kərimli uzun illərdir ki, mühacir biznesini əlinde saxlaması və bəzi gənclərə müəyyən məbləğ qarşılığında "müxalifətçi" arayışları verməsi danılmaz faktdır. Məsələn, yaxınlarında onun sözügedən biznesini eks etdirən audioyazıda da mediada işıqlandırılmışdı. Həmin səs yazısına əsasən, belli olmuşdu ki, "mitinqlərdə feal iştirak etmiş müxalifətçi" arayışı AXCP sədri tərəfindən 3 min dollara (!) satılır. Hətta AXCP "Milli Şura" mitinqlərində iştirak edən adamların eksəriyyəti, məhz Avropa ölkələrinə siyasi mühacirətə getmək üçün qatıldıqlarını gizlətmirlər.

Əli Kərimli mühacirət biznesinin "boz kardinalı" psevdonimi ilə tanınır

Bunun üçün iki ildir ki, AXCP-yə üzv olan bir şəxs (adının açıqlanmamasını isrrala istəyib-R.R.). Ə.Kərimli tərəfindən ona və mitinqə cəlb edəcəyi adamlara təminat verildiyini deyib. O da, təsadüfi deyil ki, referendum öncəsi - mitinqlərin keçirildiyi vaxtlarda qondarma müxalifətçi elektoratı tezliklə mühacirətə gedəcəkləri haqqında, bu ölkəni tərk edəcəkləri barədə əminliklə söhbətlər edirdilər, sosial şəbəkələrdə müzakirələr aparırdılar. Bu baxımdan, radikal müxalifətə Ə.Kərimliyə daha bir psevdonim qoyulub - mühacir biznesinin "boz kardinalı". O öz monopoliyası altında saxladığı biznesi vasitesilə şəxsi büdcəsinin bir hissəsinə də, məhz bu vasitəylə artırır. Üctimaiyyətə, ortada olan faktlar və dəlillər müqabilində demək mümkündür ki, mediada, sosial şəbəkələrdə yayılan çoxsaylı səs yazılarından və üzə çıxan sənədlərdən sonra Ə.Kərimlinin bu işlə məşğul olmasına heç bir şübhə yeri qalmır.

Siyasi maraqları biznes maraqları əvəzləməyə başlayıb

Əlbəttə ki, belə olan bir meqamada, AXCP sədri bu və ya digər şəkilde ortada olan danılmaz faktları tekzib edir, ümumiyyətlə, bu işlə bağlı inkarınca mövqeyini sərgileyir. Təbii ki, bu, onun köhnə şakəridir və onsuza, onun işi qarşısına qoyulan faktları inkar etməkdən ibarətdir. Amma bütün birləşmələr rəğmən, daha bir faktı da nəzərə çatdırmaq istərdik. Bu faktda isə, onun oğlu Türkəl Kərimlinin adı hallanır. Belə ki, səs yazılarının birində Türkəl adlı şəxs (soyadı bildirilməsə də, bu, səsin Ə.Kərimlinin oğluna aid olması sübutunu tapıb-R.R.) heç bir

Azərbaycanda şprislərlə bağlı yeni standartlar qüvvəyə minib

Azərbaycanda birdəflik şprislərlə bağlı yeni dövlət standartı qüvvəyə minib. Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən SIA-ya verilən məlumatata göre, Azərbaycanın standartlaşdırma sistemini tekmilləşdirmek, daxili və xarici bazarda rəqabətə davamlı tibbi avadanlıqları istehsal etmek və həmin malların beynəlxalq norma və qaydalara uyğunlaşdırılmasını, o cümlədən insanların həyat və sağlığının qorunmasının təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu tərəfindən ISO 7886-1:2017 "Sterile hypodermic syringes for single use - Part 1: Syringes for manual use" (Inyeksiya üçün birdəflik steril şprislər. Hisse 1: Əl ilə istifadə üçün şprislər) beynəlxalq standartı əsasında işlənilər hazırlanmış "Inyeksiya üçün birdəflik steril şprislər" dövlət standartı 27 sentyabr 2019-cu il tarixində qəbul edilib. Standartlar 01.11.2019-cu il tarixində qüvvəyə minib. Bununla əlaqədar Analitik Ekspertiza Mərkəzində (AEMPHŞ) idxləçi şirkətlər üçün iclas təşkil edilib. İclasda AEM-in idxlə ekspertiza şöbəsinin müdürü və mütəxəssisleri tərəfindən yeni standart, inyeksiya üçün birdəflik steril şprislərin idxali zamanı tələb olunan sənədlər toplusuna əlavə olunub sənədlər haqqında məlumat verilib.

Rövşən
NURƏDDİNOĞLU

Siyasət dəllalları...

Arif Hacılının aqibəti Əli Kərimlini də gözləyir

Ataların ibrətamız sözləri həzər zaman öz reallığını səbət edir. Elə bu günlərdə Almaniyanın hüquq-mühafizə orqanlarının Müsavat partiyasının keçmiş üzvlərinin - cinayətkar şəbəkəyə daxil olan 7 nəfərin həbs edilməsi barəsində yerli federal məhkəmələr tərəfindən 6 ay müddətinə həbs qətim-kəndi tədbiri seçilməsi gec-tez olmalı idi. Necə deyərlər, "haqq nazılər, amma üzülməz".

Baş verən olaylar, hətta satqınçılıqda digərlərindən geri qalmayanlar belə bütün bu baş verənlərin esas şəbəkəsi Müsavat başqanı Arif Hacılı olduğunu, eyni zamanda, AXCP sədri Əli Kərimlinin də bu aqibəti gözlədiyi vurğulayıblar.

Mayası xəyanətə, satqınlıqla, pozuculuqla yoğrulmuş bu siyasetbazlar, onların beş-üç nəfər əlaltıları, trolları sosial şəbəkələrdə saxta profillər dövlətlimizə, dövlətçiliyimə, ayrı-ayrı şəxslərə şər-böhtən, təhqir yağıdırmaqla özərini ifşa etməklə yanaşı, erməni dəyirmanına su tökdükərini və anti-Azərbaycan dairələrin bir nömrəli qulluqçusu olduğunu açıq-ashkar ortaya qoyular. Öz şəxsi ambisiyalarını milli maraqlardan üstün tutan siyaset dəllalları bütün mənəvi, əxlaqi dəyərləri tapdalarayaq. Avropanın müxtəlif ölkələrində məskunlaşmış, məhdud siyasi təfəkkürlü, dar dünyagörüşlü, ölkəmizdə və dünyada baş verən ictimai-siyasi prosesləri düzgün təhlil edə bilməyən bəzi kəmsavad gəncləri təra salaraq, öz məkrli məqsədləri alet etməkdən belə çəkinmirlər.

Mənəvi-psixoloji burulğanlar girdabında çirpinan bu üzdəniraqların ölkəmizin eleyhinə apardıqları çirkin təbliğat xalq-iqtidar birliyinin sarsılmaz qayasına çırılırlar, darmadağın olur. Cəmiyyətimiz belə düşmən qüvvələrin, antimilli ünsürlərin, Vətən əxlaqını itirənlərin məkrli niyyətlərinə, oynadıqları oyunun her detalına, mexanikasına yaxşı bələd olduğundan, onların bütün məkrli planlarının pozulmasına böyük dəstək verib.

Cidanı çuvalda gizlətmək olmaz

Bu fikri deməyə haqqım var. Çünkü 26 ilən bəri Əli Kərimli kimi erməni yali ile yemlənən Əli Kərimli kimi satqınları hər gün bir cinayətkari, Vətən xainin adını ya "siyasi mehbəs" qoyur, ya da "siyasi mühacir" adı ilə Azərbaycana qarşı böhtən, şər yağıdırma. Eyni zamanda, bu cinayətkarları müdafiə etməyə. Müdafiə etməkdə də məqsəd xarici qüvvələrə nökerçilik etməklə, qrantlar qoparmaqdır. Yenə də qəribəsi də odur ki,

Bütün bu baş verənlərin fonunda düşüñürsən ki, anti-Azərbaycan dairələrin beş-on quruş tulapayı ilə öz xalqına, dövlətinə və dövlətçiliyinə xəyanət edən, "demokratidan", "insan haqları"ndan dəm vuran, harayheşir salan bu əqidəsiz, məsləksizlərin, o cümlədən Ə.Kərimli, A.Hacılı, C.Həsənlə və ... yaxasından tutaraq onların üzərinə tüpürmək belə azdır.

"Siyasi mühacir"lərin maşasına çevrilən Ə.Kərimli unudur ki, hansısa "gedişlərlə" özlərinin məkrli niyyətlərini ört-basdır edə bilməyəcək. Çünkü sular durulduqca, bəzi qarənlı mətləblərə işq düşdükər ermənilərlə və anti-Azərbaycan dairələrlə işbirliyində olan bu üzdəniraq "söyüş makinalarına" qarşı ictimaiyyətimizin nifreti daha da artır. Ona görə ölkəmizdə sabitliyi, inkişafı istəməyen, milli maraqları və mənafələrimizə zərbə vurmağa çalışan, xalqımızın milli-mənəvi və əxlaqi dəyərlərini hədəfə alan daxili və xarici qüvvələrin öz niyyətlərini həyata keçirmələrinə heç vəchlə imkan verilməyəcək.

Bu yerdə "Uzaq sahilərdə" filmindəki satqın Karranti ilə Mixaylo arasındaki dialoq yada döşür: "Mən alman deyiləm, Mixaylo, mən italyan da deyiləm, mən... - Sən ancaq alçaqsan!" Doğrudan da, xainlərin, satqınların, şərefini satmışların nə vətəni, nə də millyiyəti olur.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Azərbaycanda insan hüquqlarının müdafiəsi: beynəlxalq və milli təcrübə

Azərbaycan hər zaman öz ərazisində hər bir vətəndaşının konstitusion hüquq və azadlıqlarına, təhlükəsizliyinə təminat verməklə, müxtəlif konfessiyalara və milletlərə məxsus insanların dinc yanaşı yaşamalarını təmin etmiş və bu gün də təmin etməkdədir.

Müasir dünyada getdikcə dərinleşən sivilizasiyalararası toqquşmalar və ziddiyətlər fonunda insanların hüquq və azadlıqlarının, etnik-milli dözumüllüyün, habelə, tolerantlıq və multikulturalizm kimi dəyərlərin bəşəriyyət üçün daha önemli olduğunu göstərir. İnsan hüquqları ilə vəhdət təşkil edən multikulturalizm dəyərləri olmadan humanizm, yüksək fərdi və beynəlxalq münasibətlər mədəniyyəti, insanlar arasında qarşılıqlı anlaşmaməmək deyil, dostluq və əməkdaşlıq mümkün deyil. Təsadüfi deyil ki, bu gün dünyada hərbi toqquşmaların, terrorizmin, dini ekstremitizmin, islamofobiyanın, ksenofobiyanın tüyən etdiyi bir dövrdə yüksək tolerantlıq və multikulturalizmin bir həyat tərzine çevrilidiyi Azərbaycan bütün dini və siyasi baxışlara sahib, müxtəlif mədəniyyətlərə mənsub xalqların vahid dialoq merkezine çevrilmişdir. Bütün bunlar, bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan dövlətinin həyata keçirdiyi siyasetin mərkəzində vətəndaş dayanır. İnsana qayğı, insan ləyaqətinə hörmət, layiqli həyat səviyyəsi, vətəndaş məmənluğunu ölkədə həyata keçirilən köklü iqtisadi, sosial və hüquqı islahatların təməl prinsipləridir. Həyata keçirilən demokratik islahatlar çərçivəsində, həmçinin, institutional mexanizmlərin, o cümlədən, İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkil (Ombudsman) institutunun təsis olunması da, mehz insan hüquqlarının etibarlı müdafiəsinə xidmət etmişdir. Eyni zamanda, vətəndaş cəmiyyətinin inkişafı, açıq hökumətin və ictimai iştirakçılığın geniş təşviqi, korrupsiyaya qarşı qəti mübarizə, müasir İKT-lərin, elektron və innovativ xidmətlərin tətbiqi sahəsində əldə olunan nailiyyətlər, habelə, dövlət idarəetməsinin təkmilləşdirilmesi, ciddi struktur dəyişiklikləri, idarəciliğde şəffaflığın artırılması, bilavasitə insanlara layiqli xidmətlər göstərilməsinə, vətəndaş-məmən münasibətlərinin sağlam zəməndə qurulmasına hesablanmışdır. Möhtərəm Prezidentimizin təşəbbüsü ilə yaradılmış və Azərbaycan brendi olan "ASAN xidmət" bu gün korrupsiyaya qarşı mübarizə və dövlət orqanlarının transparentliyinin təmin edilməsi sahəsində uğurlu islahat nümunəsidir. Təsadüfi deyil ki, ASAN sosial infrastrukturunu beynəlxalq aləmdə nadir, innovasiyalı və korupsiyadan uzaq sistem adlandırılaraq, digər dövlətlərə nümunə kimi tövsiye edilir. Həmçinin, her bir demokratik cəmiyyətdə insan hüquqlarının təmin olunmasında müstəqil məhkəmə hakimiyətinin müstəsna rol oynadığı nəzərə alınaraq, son illər bu sahədə ardıcıl və məqsədönlü

islahatlar aparılır, məhkəmə fealiyyətini tənzimləyən qanunvericilik daim təkmilləşdirilir, müstəqil məhkəmə - özünüdürərə orqanı olan Məhkəmə-Hüquq Şurasının səlahiyyətləri genişləndirilir, hakimlərin Avropada örnək kimi deyərləndirilən ən şəffaf seçimi aparılmaqla, hakim korpusu komplektləşdirilir. Eyni zamanda, Dünya Bankı ilə birgə məhkəmə hakimiyətinin yüksək statusuna uyğun infrafəturunun müasirləşdirilmesi, yeni məhkəmə bina və komplekslərinin tikilib istifadəye verilməsi, müasir İKT-lərin və "Elektron məhkəmə", informasiya sisteminin tətbiqi məhkəmə fealiyyətinin daha səməralı təşkil olunmasına, ədalət mühəkəməsinə çatmağının asanlaşdırılmasına, onun səməresinə və keyfiyyətinə əsaslı təsir göstərir, insanlara daha əlverişli və rahat şərait yaratır. ƏDLİYYƏ VƏ MƏHKƏMƏ-HÜQUQ ISLAHATLARI ÇƏRÇİVƏSİNDE CƏMIYYƏTİN HƏSSAS TƏBƏQƏLƏRİN DƏNƏN AZADLIQDAN MƏHRUM EDİLMİŞ ŞƏXSİN HÜQUQLARININ ETIBARLI MÜDAFİƏSI İSTİQAMƏTİNDƏ DƏ MÜHÜM TƏBDİBLƏR HƏYATA KEÇİRİLİR. TƏSADÜFI DEYİL Kİ, DÖVLETİMİZİN HUMANİZM SIYASƏTİ ULU ÖNDƏR HƏYDƏR ƏLİYEVİN MÜƏYYƏN ETDİYİ MƏHKƏMƏ TƏMƏL ƏSASINDA UĞURLA İNKİŞAF ETDIRİLİR, MÖHTƏRƏM PREZİDENTİMİZ İLLAH ƏLİYEV TƏRƏFDƏN İMZALANMIŞ ƏVF SƏRƏNCAMLARI, AZƏRBAYCANIN BİRİNCİ XANIMI. HƏYDƏR ƏLİYEV FONDUNUN PREZİDENTİ MƏHRİBAN XANIM ƏLİYEVANIN TƏŞƏBBÜSÜ İLƏ ELAN OLUNMUŞ AMNİSTİYA QƏRARLARI İLE ON MINLƏRLƏ ŞƏXSİN MÜXTƏLIF CƏZALAR DAN, O CÜMLƏDƏN, AZADLIQDAN MƏHRUMETMƏ CƏZASINDAN AZAD OLUNMASI İNSANLARIN AZADLIQ HÜQUQUNUN TƏMIN OLUNMASINA XİDMƏT ETMİŞİRDİR. BU GÜN AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ BİRİNCİ VİTSE-PREZİDENTİ KİMI MƏHRİBAN XANIM ƏLİYEVANIN ÇOXŞAXƏLİ VƏ ƏZMƏKAR FEALİYYƏTİ ÖLKƏMİZİN HƏRTƏRFİ TƏRƏQQİSİNƏ, CƏMIYYƏTİN MÜXTƏLIF TƏBƏQƏLƏRİNİN - QADINLARIN, UŞAŞQLARIN, MƏCBURI KÖCKÜNLƏRİN SOSIAL VƏZİYYƏTİNİN YAXŞIlaşdırılmasına, elmin, təhsilin və səhiyyənin inkişafına hesablanmış mühüm layihələrin müvəffəqiyətlə icrasına, humanizm, tolerantlıq ideya və prinsiplərinin, bu sahədə dövlət siyasetinin həyata keçirilməsinə mühüm töhfələr verir.

Əhalinin hüquq düşüncəsinin və hüquq mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi, ayrı-seçkiliyin yolverilməzliyi, sülh və dözumüllük mədəniyyətinin, xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinin, tolerantlıq və multikulturalizmin təbliği istiqamətində mütemadi maarifləndirmə işi aparılır. Dövlət başçısının 2007-ci ilde imzaladığı Sərəncamlı ilk Dövlət Proqramının qəbul olunduğu günde - 18 iyun tarixinin ölkəmizdə İnsan Hüquqları Günüնün elan olunması dövlətimizin insan hüquqlarına həssas münasibətinin bariz təzahürüdür.

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin və Avropa Şurasının birge təşkilatlığı ilə Bakıda "İnsan Hüquqları və Əsas Azadlıqları haqqında Avropa Konvensiyasının ölkədaxili tətbiqində milli hakimlərin rolu" mövzusunda keçiri-

lən beynəlxalq konfrans oktyabrın 25-de işini başa çatdırıb.

AzərTAC xəber verir ki, konfransın ikinci günündə "Konvensiya sistemi" çərçivəsində hakimlər arasında dialog mövzusunda sessiyaya moderatorluq edən Avropa Şurasının İnsan Hüquqları və Qanunun Aliliyi Baş Direktorluğunun İnsan Hüquqları Siyaseti və İnkışafı İdarəsinin rəisi Mixail Lobov mövzu ilə bağlı məlumat verdi və bu məsəlin əhəmiyyətindən danışdı. İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin Katibliyinin rəhbər müavini Maykl Patrik O.Boyl "Məhkəmələr və digər vasitələrlə hakimlər arasında dialog" mövzusunda çıxışında bildirdi ki, belə mühüm təbdiblər qarşılıqlı fikir mübadiləsinin aparılması və dialog üçün çox əhəmiyyətlidir. O, məhkəmələrin kommunikasiya strategiyasının bu prosesdə özünü doğrultduğunu xüsusi qeyd etdi. İnsan hüquqlarının müdafiəsinin müasir dünyada daha çətin olduğunu vurgulayan M.O.Boyl diqqətə çatdırıb ki, belə mürrekəb vəziyyətdə bütün tərəflər bu prosesə öz töhfələrini verməlidir.

İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin İslahati üzrə Ekspertlər Komitəsinin sədri, Norveç ƏDLİYYƏ Nazirliyinin xüsusi məsləhətçisi Morten Ruud "Konvensiyanın 16 sayılı Protokolu" mövzusunda məruzə ilə çıxışında bu sənədin tarixi barədə məlumat verdi və onun 10 dövlət tərəfdən ratifikasiya edildikdən sonra qüvvəyə mindiyini diqqətə çatdırıb. Qeyd etdi ki, sənəd bütün üzv ölkələr tərəfindən ratifikasiya edildikdən sonra Avropada yaxşı presedent olacaq. O, 16 sayılı Protokolun milli məhkəmələr və hakimlərlə Avropa Məhkəməsi arasında faydalı dialoqun qurulmasına mühüm rol oynayacağını vurguladı.

Venesiya Komissiyasının Fundamental Hüquqlar Komitəsinin sədri Herdis Torqeysdottir "Venesiya Komissiyasının rolü" mövzusunda məruzəsində Venesiya Komissiyasının hakimlər arasında dialog prosesinde rolundan danışdı. Bildirildi ki, məsləhət-məsvərətçi qurum olan Venesiya Komissiyası Avropa Məhkəməsi və milli məhkəmələr üçün köməkçi orqan funksiyasını yerine yetirir. Komissiya hüquqi məsləhətləri üzv dövlətlərə çatdırmaqla, onların təcrübəbaxımından, demokratiya və qanun alılıyi istiqamətləri üzrə Avropa standartlarına uyğunlaşdırılmasına çalışır.

Çıxışlardan sonra sessiyada müzakirə olunan mövzular ətrafin da fikir mübadiləsi aparıldı.

Müzakirələrə qoşulan Prezident Administrasiyasının hüquqmühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin sektor müdürü, İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsində daimi nümayəndə Çingiz Əsgərov 16 sayılı Protokolun əhəmiyyətindən danışaraq bildiridi ki, Azərbaycan Respublikasının bu məhəmməd sənədə qoşulması ilə bağlı daxili prosedur artıq başlayıb.

Beynəlxalq konfransın bağlanışında çıxış edən İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin Azə-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqların müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

baycan Respublikasından seçilmiş hakimi Xanlar Hacıyev təbdirdə həm yerli, həm də xaricdən olan hakimlər korpusunun iştirakını mühüm kimi deyərləndirdi. İki gün ərzində aparılan müzakirələrin əhəmiyyətini vurgulayan X.Hacıyev dedi: "Men Azərbaycanda hakim kimi çalışanda - 1990-ci illərin əvvəlində biz Konvensiyanın tətbiqini ancaq onun hansısa maddəsinə istinadda gördük. Zaman keçdi və biz artıq Avropa Məhkəməsinin presedent hüququna istinad etməyə başladıq".

Xanlar Hacıyev azərbaycanlı hakimlərin qərar qəbul edərkən, Avropa Məhkəməsi ilə fikir mübadiləsi aparmalarının vacibliyini vürgulayaraq, bildiridi ki, dövlət inkışaf etdikcə, məhkəmə sistemi de inkışaf edir. Hüququn tətbiqi, konkret olaraq, hakimin düşüncəsindən, hüquq mədəniyyətindən və ənənələrində asılıdır. Azərbaycan gənc ölkədir və əminəm ki, hüquq ənənələrinin təkmilləşdirilməsində da böyük iştirakçılar olacaq.

Ali Məhkəmənin sədri Ramiz Rzayev Konvensiyanın tətbiq etmək yükünü daşıyan milli hakimlərin rolunu xüsusi vürgulayaraq, bildiridi ki, bu sahədə bizim üzərimizə böyük məsuliyyət düsür. Biz bu vəzifənin öhdəsində qarşılıqlı faydalı təcrübəni öyrənib tətbiq etmək yolu ilə gələ bilər.

Konvensiyanın müddəalarının Azərbaycan Respublikası hakimləri tərəfindən tətbiqi ilə bağlı beynəlxalq konfransda irəli sürülən təkliflərə münasibət bildirirək, səmimi və faydalı dialoqun aparılığını vürguladı.

Bununla da, beynəlxalq konfrans işini başa çatdırıb.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

R.Rzayev dedi ki, insan hüquqlarının müdafiəsi gündəlik gərgin əmək tələb edir. Konfransda aparılan müzakirələr ölkəmizin hüquq sistemi, eləcə də, hakimlər üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Əminəm ki, Azərbaycan ilə Avropa Şurası arasında əməkdaşlıq, hakimlərin dialoqu davam etdiriləcək, Avropa Konvensiyasının milli səviyyədə səməralı müzakirələrin aparılığını vürgulayıb.

Avropa Şurası İnsan Hüquqları və Qanunun Aliliyi üzrə Baş Direktorluğunun rəhbəri Filip Buaya konfransın gedisi ndə əsas istiqamətlər - məhkəmələrin hüquq pozuntuları ilə bağlı məsələlərə Avropa Konvensiyasından irəli gələn müddəalar əsasında yanaşması, çıxılan hökmərin və qərarların icrası, eləcə də, hakimlər üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Əminəm ki, Azərbaycan ilə Avropa Şurası arasında əməkdaşlıq, hakimlərin dialoqu davam etdiriləcək, Avropa Konvensiyasının milli səviyyədə səməralı müzakirələrin aparılığını vürgulayıb.

Avropa Şurası İnsan Hüquqları və Qanunun Aliliyi üzrə Baş Direktorluğunun rəhbəri Filip Buaya konfransın gedisi ndə əsas istiqamətlər - məhkəmələrin hüquq pozuntuları ilə bağlı məsələlərə Avropa Konvensiyasından irəli gələn müddəalar əsasında yanaşması, çıxılan hökmərin və qərarların icrası, eləcə də, hakimlər üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Əminəm ki, Azərbaycan ilə Avropa Şurası arasında əməkdaşlıq, hakimlərin dialoqu davam etdiriləcək, Avropa Konvensiyasının milli səviyyədə səməralı müzakirələrin aparılığını vürgulayıb.

Ali Məhkəmənin sədri Ramiz Rzayev Konvensiyanın tətbiq etmək yükünü daşıyan milli hakimlərin rolunu xüsusi vürgulayaraq, bildiridi ki, bu sahədə bizim üzərimizə böyük məsuliyyət düsür. Biz bu vəzifənin öhdəsində qarşılıqlı faydalı təcrübəni öyrənib tətbiq etmək yolu ilə gələ bilər.

Konvensiyanın müddəalarının Azərbaycan Respublikası hakimləri tərəfindən tətbiqi ilə bağlı beynəlxalq konfransda irəli sürülən təkliflərə münasibət bildirirək, səmimi və faydalı dialoqun aparılığını vürguladı.

YAP Pirallahı rayon təşkilatının təşkilatçılığı ilə Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranmasının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirildi

Noyabr 19-da Yeni Azərbaycan Partiyası Pirallahı rayon təşkilatının Gənclər Birliyinin təşkilatçılığı ilə Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranmasının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirildi. Pirallahı rayon Gənclər Mərkəzində keçirilən tədbirdə Yeni Azərbaycan Partiyası Pirallahı rayon təşkilatının Gənclər Birliyinin fealları iştirak etdilər.

İlk önce tədbir iştirakçılarına Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyətinə həsr olunmuş video-qarx nümayiş olundu. Video-qarxın nümayişindən sonra çıxış edən Yeni Azərbaycan Partiyası Pirallahı rayon təşkilatının sədri Hikmət Şikarov partyanın keçidiyi şərəfli yoldan danışdı. "Ötən dövredə nəzər salsaq eminliklə deyə bilerik ki, ulu öndər Heydər Əliyevin yaratdığı Yeni Azərbaycan Partiyası xalqımızın və ölkəmizin həyatını kökündən dəyişdirib, eyni zamanda, siyasi mübarizələrlə dolu şərəfli bir yol keçib. Tekcə ölkəmizdə deyil, Cənubi Qafqaz regionunda ictimai və siyasi nüfuzuna görə Yeni Azərbaycan Partiyası ilə müqayisə edilə biləcək digər partiya mövcud deyil. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, partiyamızın Sədri cənab İlham Əliyevin vurğulduğu kimi, Yeni Azərbaycan Partiyası bütün situasiya və məqamlarda ardıcıl və məqsədönlü şəkildə dövlətçilik, milli-mənəvi deyərlərimizə sadıqlıq mövqeyində dayanıb, xalqımızın arzularının təcəssümü, yekdil iradəsinin ifadəçisi kimi çıxış edib" - deyə bildirildi.

Yeni Azərbaycan Partiyası Pirallahı rayon təşkilatı sədrinin müavini Əli Kərimov çıxışında qeyd etdi ki, müstəqil Azərbaycanda Heydər Əliyev missiyası şərəfli, məsuliyyətli, fədakarlıqla Yeni Azərbaycan Partiyası tərefindən davam etdirilir, nəticəsi misilsiz nailiyyətləri olan alternativsiz siyasi kursla müşayiət olunur. Son illərin statistikasına və siyasi xronikasına baxmaq kifayətdir ki, Azərbaycan Respublikasının uğurlu inkişaf mənzərəsi hər kəsin gözü önünde canlanınsın. Bu heqiqətin əsasını cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu və ardıcıl siyaset təşkil edir.

Yeni Azərbaycan Partiyası Pirallahı rayon təşkilatının Gənclər Birliyinin feallarından olan Aysel Qəribli, Şəbnəm Səfərova, Vilayət Mirzəyev çıxışlarında qeyd etdilər ki, ulu öndər Heydər Əliyev tərefindən qoyulan gənclər siyasetinin əsas məqsədi yeni nəslin fiziki, mənəvi-psixoloji cəhətdən sağlam yetişməsini, istedadlı gənclərin üzə çıxarılması və onların ölkənin gələcəyinə töhfə verməsini təmin edib.

Ulu öndərin Gənclər siyaseti bu gün də uğurla davam etdirilir. Gənc nəslin intellektual, fiziki və mənəvi inkişafının təmin edilməsi, yaradıcı potensialının üzə çıxarılması, ictimai feallığının artırılması, sosial-meişət və məşgulluq problemlərinin həlli sahəsində kompleks tədbirlərin görülməsi daim diqqət mərkəzindədir. Tədbir partyanın ictimai-siyasi həyatında feallıq göstərdiklərinə görə bir qrup YAP Pirallahı rayon təşkilatı Gənclər Birliyi üzvlərinin Fəxri Fərمانlarla təltif olunması və partiya sıralarına yeni qəbul edilmiş gənclərə partiyaya üzvlük vəsiqəsinin təqdim olunması ilə yekunlaşdı.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Tarix müəllimliyi ixtisası üzrə V kurs tələbəsi Kazımlı Cavid Faiq oğlunun adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ses

Son sahifə

20 noyabr

Şəhid ailələri, Qarabağ müharibəsi veteranları Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğıından məmnundur

Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatının qərargahında Azərbaycan Qarabağ Müharibəsi Əlli illəri, Veteranları və "Şəhid Ailələri" İctimai Birliyinin Nizami rayon şöbəsinin hesabat toplantısı keçirilib. Toplantı iştirakçıları, öncə, Ulu Öndər Heydər Əliyevin büstü öünüə güldəstələri düzərək, əziz xatirəsini ehtiramla yad ediblər.

Dövlət Himminin səslendirilməsi ilə başlayan toplantıda müsəir, müstəqil Azərbaycan Respublikasının banisi Ümummilli Lider Heydər Əliyevin, respublikamızın ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canandan keçmiş şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükülla yad edilib. Toplantıda Azərbaycan Qarabağ Müharibəsi Əlli illəri, Veteranları və "Şəhid Ailələri" İctimai Birliyinin Nizami rayon şöbəsinin sədri Məhi Mehtiyev, ötən 5 il ərzində görülən işlərə dair hesabat verib.

Tədbirdə hesabat ətrafında çıxışlar olub. Şəhid ailəsi adından Dilarə Ələkbərova, şəhid Zakir Cəferovun anası Kəmala Abdullayeva, II qrup Qarabağ müharibəsi elili Fəxrəddin Bəhramov, Qarabağ müharibəsi veterani Fərhad Bağırov dövlətin onlara diqqət və qayğıından söz açıblar, ictimai birliliyin hesabatını qənaətbəxş hesab ediblər. Çıxış edənlər Prezident İlham Əliyevin xüsusi qayğısı ilə ehətə olunmalarından, şəhid ailələrinin, əlliliyi olan şəxslərin rifah halının yaxşılaşdırılması sahəsində aparılan işlərdən, pensiya, müavinət və təqaüdlerinin, mütəmadi olaraq, artırılmasından və cari ildə bu istiqamətdə inqilabi addımlar atılmasından məmənnunluqla bəhs ediblər.

Toplantıda çıxış edən Azərbaycan Qarabağ Müharibəsi Əlli illəri, Veteranları və "Şəhid Ailələri" İctimai Birliyinin sədri müavini Şura Musayev, YAP Nizami rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputati Sədəqət Vəliyeva, Nizami rayon icra hakimiyyətinin başçısı Arif Qasımov qeyd ediblər ki, şəhid ailələrinə, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar əlliliyi olan şəxslərə 2018-ci ildə nezərdə tutulduğundan 3 dəfə çox - 626 mənzil təqdim edilib. Bu il isə, azı 800 mənzilin verilməsi nezərdə tutulub, onlardan, artıq 214 mənzil verilib.

Toplantının sonunda bir qrup Qarabağ müharibəsi əllilərə, şəhid ailəsinə, müharibə veteranına fəxri fərmanlar və partiya vəsiqələri təqdim olunub.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Məşhur pianoçu-bəstəkar Senya Son Muğam Mərkəzində çıxış edəcək

Beynəlxalq Muğam Mərkəzində Yüksək İfaçılıq Sənətinin Ulduzları silsiləsindən pianoçu-bəstəkar Senya Son "Yeddi notun ekologiyası" adlı konsert proqramı ilə çıxış edəcək. Muğam Mərkəzindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, pianoçu-bəstəkar Senya Son dekabrın 7-də çıxış edəcək.

O, Qnesinlər adına Dövlət Musiqi-Pedaqoji İnstitutunu və paralel olaraq P.I.Çaykovski adına Moskva Dövlət Konservatoriyasının fortepiano və kompozisiya sinfini bitirib. XX yüzilliğin əfsanəvi musiqiçiləri - Emil Gilels, Tatyana Nikoleyeva, Yevgeni Malinin, İnna Malinina, Henrix Litinski ilə çalışıb. O, müsəsir dövrün böyük bəstəkarı Alemdar Karamanovun yeganə tələbəsidir. S.Sonun ifasında başlıca məfhüm ? ideya, fikirdir. İfaçı üçün düşünmək - yaratmaq demekdir.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavini:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməye bilər.

Qəzet "Ses"in komputer mərkəzində yığılır, səhifələrin "Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur
Qəzetə AzərTAc, SIA və AZADINFORM informasiya agentliyinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600